

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА
ОДРЖАНОГ ДАНА 11. АПРИЛА 2005. ГОДИНЕ**

Председник већа: Констатујем да су на главни претрес дана 11. априла 2005. године са почетком у 10,16 часова, пред већем Посебног одељења Окружног суда у Београду, Устаничка бр.29, судница бр.1, у кривичном предмету са службеном ознаком К.П.бр.5/03, окривљеног Милорада Улемекa и других окривљених, због кривичног дела удруживање ради непријатељске делатности из члана 136 Основног кривичног закона, кривичног дела убиство представника највиших државних органа из члана 122 Основног кривичног закона и друга кривична дела, по оптужници Специјалног тужиоца при Окружном јавном тужилаштву у Београду Кт.С.бр.2/03 од 21. августа 2003. године, пред већем у саставу: судија Марко Кљајевић, председник већа, судије – чланови већа Ната Месаровић и Милимир Лукић, са записничарем Љиљаном Атлагић, приступили:

заменици Специјалног тужиоца Милан Радовановић и Небојша Мараш, пуномоћници породице оштећеног председника Владе Републике Србије др. Зорана Ћинђића, адвокати Рајко Даниловић, Срђа Поповић и Катарина Костић, пуномоћници мајке погинулог председника Владе Републике Србије др. Зорана Ћинђића, Миле Ћинђић, адвокати Радивој Пауновић и Игор Пауновић, пуномоћник оштећеног Милана Веруовића адв. Божо Прелевић, окривљени Милорад Улемек са браниоцем адвокатом Слободаном Миливојевићем. Констатујем да нису приступили браниоци адвокати Момчило Булатовић и Марко Миливојевић, а уредно су позвани. Констатујем да су приступили окривљени Звездан Јовановић са браниоцем адвокатом Ненадом Вукасовићем, браниоци окривљених Милоша Симовића, Александра Симовића и Владимира Милисављевића адвокати Драгољуб Ђорђевић и Слободан Миливојевић и адвокат Милан Мандић, бранилац окривљеног Нинослава Константиновића адвокат Дејан Лазаревић, окривљени Дејан Миленковић са браниоцем адв. Љубишом Радојичићем, бранилац по службеној дужности окривљеног Сретка Калинића адвокат Александар Ђорђевић, браниоци окривљеног Милана Јуришића званог «Јуре» адвокати Драган Крстићевић и Александар Зарић, окривљени Душан Крсмановић са браниоцем адвокатом Милованом Комненићем, окривљени Саша Пејаковић са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом, окривљени Бранислав Безаревић са браниоцем по службеној дужности адвокатом Жељком Грбовићем,

окривљени Жељко Тојага са браниоцима адвокатима Гораном Петронијевићем и Крстом Боботом.

Нека приступи ради констатације позвани сведок Чедомир Јовановић.

Констатујем да је приступио сведок Чедомир Јовановић.

Веће доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се настави главни претрес.

Главни претрес је јаван.

Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се у наставку доказног поступка изведе процесна радња доказивања саслушањем сведока Чедомира Јовановића.

Председник већа: Добар дан.

Сведок Чедомир Јовановић: Добар дан.

Председник већа: Ваше име и презиме?

Сведок Чедомир Јовановић: Чедомир Јовановић.

Председник већа: Име оца?

Сведок Чедомир Јовановић: Јовица.

Председник већа: Када сте рођени и где?

Сведок Чедомир Јовановић: 13. април 1971. године у Београду.

Председник већа: Шта сте по занимању?

Сведок Чедомир Јовановић: Драматург.

Председник већа: Где сте запослени?

Сведок Чедомир Јовановић: Запослен сам у Центру за модерну политику, невладина организација.

Председник већа: Ваша адреса пребивалишта?

Сведок Чедомир Јовановић: Таковска 12, Београд.

Председник већа: Да ли сте у сродству са оштећенима и окривљенима у овој кривичној ствари?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Нисам.

Председник већа: Дужни сте да суд обавестите о свакој евентуалној промени адресе пребивалишта.

Ја ћу Вас сада упознати са Вашим дужностима, обавезама и правима као сведока у кривичном поступку.

Дужни сте да суду саопштите све што Вам је познато о предмету и упозоравам Вас да је лажно сведочење кривично дело.

Дужни сте да пред судом говорите истину и да ништа не смете прећутати и упозоравам Вас да давање лажног исказа представља кривично дело.

Нисте дужни да одговарате на поједина питања ако је вероватно да би тиме себе или Вама блиска лица изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу.

Да ли сте разумели ова права, обавезе и дужности сведока у кривичном поступку?

Сведок Чедомир Јовановић: Да. Разумео сам.

Председник већа: Сада ћу Вас позвати да као сведок у кривичном поступку пред судом положите заклетву. Ја ћу Вам прочитати текст заклетве, ако сте сагласни са текстом заклетве ради скраћења процедуре реците само «да», ако нисте реците разлог због чега нећете да положите заклетву.

«Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питан говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати».

Сведок Чедомир Јовановић: Сагласан сам са текстом заклетве и заклињем се да ћу говорити истину, да ништа нећу прећутати.

Председник већа: Ми смо Вас позвали да у својству сведока у овом кривичном поступку сведочите на околности следеће, да ли сте Ви дали налог министру унутрашњих послова Републике Србије Душану Михајловићу да да обезбеђење покојном сада Душану Спасојевићу из редова Јединице за специјалне операције, Ваша сазнања која имате о протесту Јединице за специјалне операције и сва сазнања која Ви имате о предмету овог кривичног поступка убиству председника Владе Републике Србије др. Зорану Ђинђићу и учиниоцима и све о томе шта Вам је познато и одакле Вам је познато. Изволите па нам саопштите све на те околности.

Сведок Чедомир Јовановић: Желео бих прво да одговорим на то Ваше питање. Не, нисам наредио Душану Михајловићу да додели обезбеђење припадника Јединице за специјалне операције Душану Спасојевићу, нити било којој другој особи, зато што то нити је у мојој надлежности, нити би тако нешто пристао да урадим. Коначно у сведочењима која су изнета овде пред судом, са којима сам ја упознат кроз извештавање медија, више је него јасно шта је позадина те оптужбе која је изнета на мој рачун. У најкраћем, понављам да тако нешто апсолутно је неистина и да сви они који су на такав начин покушали да оправдају своје улоге заправо морају по мом мишљењу одговорити на бројна питања која се тиме отварају. Једно од њих је за мене веома важно, а то је питање надлежности и то је питање улоге Душана Спасојевића односно свих других особа које се налазе са њим у директном контакту, а улога се доводи у везу са Јединицом за специјалне операције. Колико је мени познато, та Јединица има своју команду и ниједан припадник Јединице за специјалне операције није у мени могао препознати члана те команде, тако да чак и да сам тако нешто тражио, то не би било могуће без сагласности припадника Јединице за специјалне операције. Кроз моје обезбеђење је у периоду од фебруара 2001. године до марта 2004. године прошло 70 људи. Од тих 70 људи никада нисам затражио ништа што би било супротно закону. Да сам тражио било шта то би било изван надлежности посла којим су се они бавили. Питања обезбеђења се решавају у складу са процедуром у министарству унутрашњих послова и на такву процедуру никада нисам утицао нити сам могао тако нешто да радим.

Председник већа: То је одговор на прво питање, околност на коју сте позвани да сведочите. Друга околност на коју треба да дате одговор, све оно што Вам је познато, то је везано за протест Јединице за специјалне операције новембра 2001. године, шта Вам је све познато о протесту, који су мотиви, који су били захтеви, ко је истакао те захтеве, ко су били организатори, да ли је постојала било каква политичка позадина иза тога, ко је преговарао са командом Јединице за специјалне операције, да ли сте Ви одлазили тамо, са ким сте одлазили, да ли сте били у неким конфликтима, како се решио уопште тај случај протеста Јединице за специјалне операције на нивоу Владе Републике Србије у то време?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја бих Вас замолио господине Кљајевићу да покушамо да систематизујемо то питање, јер оно има своју предисторију и отварањем тог протеста Јединице за специјалне операције неизоставно би се враћали у прошлост тако да са мог становишта, мислим да би мени било лакше, а и коначно, било би сврсисходније да опишем све оно што се везује за наше односе са Јединицом за специјалне операције, за наше односе са првооптуженим за убиство председника Владе Зорана Ђинђића, Милорадом Улемekom, за наше односе са припадницима Земунског клана, односно криминалне средине са којом смо имали повремене контакте јер ће све то само по себи онда бити отворено као питање кроз разговор о побуни Јединице за специјалне операције. Што се самих мотива тиче, они су битно другачији од оних који су формално помињани иако су мотиви са којима је Јединица јавно изашла, образлажући свој протест, били мотиви са којима се у великој мери манипулисало унутар саме Јединице и у доброј мери са јавности у Србији.

Председник већа: Што се тиче систематике Вашег излагања Законик о кривичном поступку налаже управо ово што сам Вам ја рекао, дакле, спонтано да Ви изнесете све што имате о томе, овако како сте Ви систематизовали, како сте намерили да сведочите, дакле, изложите у слободном излагању, а суд и други процесни учесници, касније, ако треба нешто да се проверава, допуњава, можемо постављати питања. Дакле, можете слободно изнети све што имате о том предмету.

Сведок Чедомир Јовановић: У реду. Што се тиче побуне Јединице за специјалне операције, то је заправо последња фаза конфликта који је започет у тренутку у којем је постало јасно да ми као нова власт нисмо спремни да онако како је то било очекивано од нас, изађемо у сусрет захтевима који би у потпуности мењали карактер друштва које смо ми желели у Србији да створимо. Дакле, та дистанца која је стварана између команде Јединице за специјалне операције или

првог човека те Јединице, Милорада Улемека је дуга неколико месеци. Она је ескалирала у тренутку сукоба који је Улемек изазвао у Ступици, клубу у Београду и пре тога у дискотеци у Кули, након којих је он удаљен из министарства унутрашњих послова. Значи, та побуна је имала потпуно другачију суштину од оне са којом се јавност сусретала све време иако је у доброј мери побуна била кординирана и са појединим политичким структурама у земљи, које су наравно из својих интереса пристајале на тако нешто. Суштина побуне Јединице за специјалне операције везивала се за смењивање министра унутрашњих послова Душана Михајловића и начелника ресора државне безбедности МУП-а Србије Горана Петровића. Те две оставке су тражене не због улоге коју су министар Михајловић и начелник Петровић имали у процесу сарадње са Хашким Трибуналом, него због њихове улоге која се везивала за расветљавање злочина из прошлости, злочина које смо ми наследили из режима Слободана Милошевића и злочина које је у свом говору пред Парламентом, када је промовисао политику Владе посебно апострофирао председник Владе. Тада је наиме Зоран Ђинђић рекао да Србија неће бити нормално друштво без јасних одговора на трагична питања нестанка Ивана Стамболића, трагедију Славка Ђурувије и наравно те атентате у Будви, на Ибарској магистралу. Први задаци надлежних министарстава у републичкој Влади по преузимању власти у јануару месецу, заправо су се везивали за решавање тих тешких случајева. Подсећам Вас да је у фебруару месецу ухапшен Радомир Марковић, човек који се практично до половине јануара месеца или чак до краја јануара, мислим до формирања републичке Владе у том дану је поднео оставку, налазио на месту начелника ресора државне безбедности, да је тада заправо отворен случај Ибарске магистрале, да су ухапшени неки припадници ЈСО-а који су у првом тренутку признали своје учешће у том атентату, да би потом услед политичких криза у којој смо се налазили они почели да мењају своје ставове и то је коинцидирало са оном трагедијом Момира Гавриловића и одлуком Демократске странке Србије да напусти Владу. Дакле, побуна ЈСО-а се везивала за обрачун са људима који су се борили против организованог криминала и та побуна је била изузетно компликована управо због чињенице да организовани криминал који се ослања на све структуре у нашем друштву. Сигуран сам да су припадницима ЈСО-а манипулисали људи који су се налазили у самој команди, јер сам накнадно имао прилике да се упознам са информацијама које су описивале сам ток побуне, односно све оно што се дешавало унутар ЈСО-а. Прекинуте су све комуникације и људима су речене неистине. Формални повод је наводно било изручење браће Бановић на основу захтева Хашког Трибунала. Оно што је мени данас јасно и што је нама било јасно и што је нама било јасно већ у току саме побуне, заправо јесте чињеница да се врх Јединице за специјалне операције потпуно подредио неформалном

утицају бившег команданта Милорада Улемека и да је истовремено врх Јединице за специјалне операције у том тренутку био у великој мери повезан са шефом Земунског клана Душаном Спасојевићем, човеком који је практично координирао ту акцију и веома често био присутан и у самој Кули у центру Јединице за специјалне операције. Лично сам био сведок једног његовог боравка тамо, тако да врло добро знам шта је оно што говорим. Јединица се побунила у петак. Мене је о томе обавестио начелник ресора Горан Петровић с обзиром да сам се у том тренутку налазио у Парламенту. Позвао ме је и рекао да поведем рачуна и да у првом тренутку избегавам коментаре јер нама није било јасно шта је оно што се дешава. Председник Владе се налазио у службеној посети Сједињеним Државама. Министар полиције је био, мислим да се у том тренутку налазио у Бриселу. Након координације у току те вечери, ми смо донели неколико одлука. Оне су се везивале за амортизовање тог протеста, за избегавање сукоба, пре свега због чињенице да је тај формални захтев са којим је Јединица изашла, који се везивао за доношење Закона о сарадњи са хашким Трибуналом и утврђивање одговорности због злоупотребе припадника те Јединице наишао на општу подршку нашег друштва. Наиме, готово све парламентарне странке изузев странака које су чиниле нашу коалицију, ту не мислим на Демократску странку Србије, јер је она већ у том тренутку напустила, су тај протест подржале. Не мислим да ћу рећи ишта ново ако Вас подсетим на изјаву тадашњег председника државе који је сматрао да у том протесту нема ничег ванредног и да је то само по себи право припадника ЈСО-а равно праву рецимо лекара на синдикални протест. Дакле, у таквој ситуацији донета је одлука да се тај протест амортизује и да се започну преговори са командом како би се пронашло решење које би са једне стране очувало интегритет Владе, а са друге стране примирило Јединицу за специјалне операције јер је тако нешто било неопходно с обзиром да смо се ми плашили сукоба јер нисмо имали никакву институционалну подршку. У том тренутку је отворено Војска Југославије са свим својим безбедносним структурама и практично начелником Генералштаба и првим човеком војне безбедности подржавала је и логистички на отворен начин координирала такође тај протест. Одржавани су редовни контакти између врха војске и команде Јединице за специјалне операције, контакти који су били у функцији давања гаранција и чврстих уверавања да се војска неће умешати у тај сукоб. Не памтим датуме, али се сећам хронолошки те недеље. Понедељак је био дан када се ЈСО појавила на централној градској авенији на Газели, блокирајући практично читав град. То је наводно била демонстрација и израз протеста због, по њиховом мишљењу, како су тада говорили, млаке реакције саме Владе. Међутим, суштина је управо другачија. Суштина се везује за сведочење Милорада Улемека пред Окружним судом у Београду, у процесу који се водио против особа

оптужених за убиство на Ибарској магистрали, односно покушај убиства председника Српског покрета обнове Вука Драшковића. Ја сам сигуран да су се они ту нашли како би интервенисали уколико дође до хапшења. Зашто мислим да је тако нешто била њихова намера, па пре свега због тога што се Улемек у том тренутку плашио тог хапшења. Побуна је окончана крајем те недеље и у самом дефинисању саопштења којим је та побуна окончана учествовао сам лично. Побуна је окончана након вишесатног разговора са руководством МУП-а. Мислим ту на начелника јавне безбедности генерала Сретена Лукића и на новоименованог у том тренутку вршиоца дужности начелника ресора државне безбедности и заменика начелника ресора Андрију Савића и Милорада Брацановића. Ако предлагате да одговорим онда на саме детаље који се везују за моју улогу у свему томе, ово није било политичка анализа, ово је заиста опис околности под којима се та побуна дешава. Оно што морате имати у виду, по мом мишљењу, заправо су политичке прилике у којима се у том тренутку налази земља, јер је читав овај судски процес заправо само једна равна и један слој, врло компликованих догађаја у друштву који су били више него трагични и веома наелектрисани, тако да је сваки погрешан корак могао изазвати много дубље последице од оних о којима се може данас разговарати и који се искључиво узимају у обзир. Ту мислим пре свега на питање зашто се нисмо раније обрачунали са Јединицом за специјалне операције, зашто она тог тренутка није била распуштена, зашто неко није био ухапшен, зашто оно што је било очигледно, а везивало се за улогу рецимо Спасојевића у тој побуни, потом није санкционисано јер је природно да се санкционише таква врста понашања. Због тога мислим да је ово моје сведочење изузетно важно јер ја могу расветлити те околности као најдиректнији учесник у свим тим догађајима. Моја лична улога за ту побуну се везује дакле за тај контакт са Гораном Петровићем, начелником ресора који ме је обавестио о тој побуни. У разговору смо без икакве дилеме закључили да је Милорад Улемек као човек без обзира на формалну позицију али човек са неприкосновеним ауторитетом унутар Јединице за специјалне операције и једина адреса на коју се може тражити одговор на питање шта је заправо суштина те побуне. Ја сам са полицијом отишао у кућу у којој се налазио Милорад Улемек током нашег последњег сусрета у октобру месецу. То је била кућа Душана Спасојевића. Душана Спасојевића нисам познавао, али смо се тада срели. За њега сам чуо након отмице Милорада Мишковића и свега оног што је потом уследило. У том сагледавању свих околности којима смо се ми сретали, када кажем ми, мислим на Улемека и на представнике власти, дошли смо до сазнања да је он био присутан, вероватно присутан 5. октобра у Скупштини града у ноћи када је практично сламан отпор Милошевићевог режима и да је сигурно био присутан 7. октобра када смо заједно са Улемеком отишли код тада већ легалног и легитимног

председника државе Војислава Коштунице на састанак у Палати федерације. Наиме, један од људи у обезбеђењу је био и он. То су све чињенице до којих смо дошли накнадним преиспитивањем и подсећањем људи који су тим састанцима присуствовали. Значи, ја сам отишао тамо. Улемек се ту није налазио. Кратко сам разговарао са Спасојевићем. О садржини тог разговора јавност је мање више упозната кроз транскрипт једног телефонског разговора који је објављен у недељнику «Време» и потом у више ситуација презентован јавности. Ја не знам како се тај транскрипт нашао у медијима, али могу потврдити његову веродостојност. То је био један непријатан разговор, кратак разговор у коме Спасојевић није уопште скривао своје намере нити је оставио простор за било какву сумњу о сопственој улози и значају који је он имао унутар Јединице за специјалне операције. Практично се он ту понашао као заступник ЈСО-а. Рекао је да ће протест ићи до краја, да ће Михајловић и Петровић бити смењени, да имају подршку свих других и ту при томе није правио, остављао простор ни за какве недоумице. Рекао је да постоји јасан договор са војском. Рекао је да их подржавају Павковић и Томић, да ће сигурно добити подршку Српске радикалне странке, Социјалистичке партије Србије и да протест може да прекине искључиво Војислав Коштуница. То су чињенице које се везују за тај разговор који је трајао 15 минута, након кога сам се ја вратио на Институт за безбедност. У међувремену сам остао без личног обезбеђења, односно оног дела обезбеђења које је мени било додељено одлуком начелника ресора државне безбедности Горана Петровића у фебруару месецу, након експлозије аутомобила који сам користио и то је један од најјаснијих показатеља мог утицаја на обезбеђење односно на припаднике Јединице за специјалне операције, поготово на њихову чудну улогу коју су потом одиграли у обезбеђењу Душана Спасојевића. Од новембра месеца 2001. године нико од представника званичних власти није имао уз себе припаднике ЈСО-а као припаднике непосредног обезбеђења, јер је то била одлука и министарства унутрашњих послова. Са друге стране то је био и наш захтев с обзиром на неповерење које смо имали према тим људима, имајући у виду чињеницу да су нас оставили у тренутку побуне без икаквог образложења. Значи, то је последњи контакт мене са делом ЈСО-а који ме је обезбеђивао преко одлуке начелника ресора, у складу са правилима која су тада важила, значи, ни по чему та ситуација није била ексклузивна, она је била уобичајена и то је била последица екстремне угрожености људи који су у том тренутку водили друштво. Предлажем да објасним мотиве нашег одласка у Кулу и да одговорим на питање које је у вези са особама са којима сам се ја у Кули сретао, односно са особама са којима сам ја у Кулу одлазио. Те ноћи, тог петка, прве ноћи побуне, у Београду није било представника власти изузев мене, као шефа парламентарне већине у Републичком парламенту и човека који је због свих тих специфичних околности кроз

које смо пролазили, а ту мислим на период од 5. октобра, практично до новембра 2001. године, изградио посебне односе са људима у министарству унутрашњих послова решавајући бројне конфликтне ситуације које су по свему превазилазиле њихове формалне могућности. Ту мислим пре свега на хапшење Слободана Милошевића и његову екстрадицију Хашком Трибуналу. На ту трагичну аферу која је пратила погибију Момира Гавриловића. Значи, формална овлашћења у таквим ситуацијама не постоје, али да су постојала, ја се на њих не би обазирао јер мислим да је моја дужност била и остала да решавам проблеме који су својом ескалацијом заиста могли имати екстремне и несагледиве последице. У ноћи између петка и суботе, тог новембра 2001. године, након конференције за новинаре Јединице за специјалне операције, тог тренутка тај протест је био протест који се задржавао у оквирима самог МУП-а, значи, јавност са тим није била упозната. До те конференције за новинаре постојала је могућност неког договора али је команди ЈСО-а било важније да јавност обавесте, да је протест започет, да јавност упозна са својим захтевима, то је било много важније од договора са руководством МУП-а. Потпуна је неистина да је команда ЈСО-а захтевала од начелника ресора да са њим разговара, да је он тако нешто одбио, јер сам ја био сведок покушаја Горана Петровића да ступи у контакт са командом ЈСО-а. Они су одбијали ту врсту комуникације јер је, то ће се касније потврдити, за њих једина прихватљива комуникација је била она у којој се подразумевало да им лично Зоран Ђинђић са мном долази на ноге и до тога је и дошло у недељу, након састанка у МУП-у на коме је речено да ми практично немамо никакву оружану силу која може стајати иза нас, а да је организована, да можемо упутити апел ОУП-има по Србији и прикупити људе на добровољној основи, али да не постоји организована сила унутар министарства унутрашњих послова која би била у стању да спречи побуну ЈСО-а уколико би се она из једног мирног протеста и пасивне фазе преточила у активну демонстрацију силе. Тада смо знали на основу информација које су пристизале да се разрађују планови који су се везивали за заузимање београдског аеродрома. Планови који су се везивали за заузимање телевизије, планови који су се везивали за насилан улазак у Републичку Владу. Дакле, то су били мотиви који су исувише снажни да би ми могли себи да постављамо да остављамо простор за дилему, отићи у Кулу или не. У Кулу сам отишао одмах по повратку Зорана Ђинђића из Америке, то је било недеља, око 18,00 часова. Упркос противљењу хеликоптерске посаде, ми смо полетели, наиме, хеликоптер МУП-а нема опрему за ноћно навођење. Нама је било важно да што пре дођемо у Кулу, тако да смо полетели и уз доста проблема били принуђени да се вратимо назад због потпуно неизвесног лета и врло високе облачности. Аутомобилом смо продужили пут са Сурчина за Кулу. Тамо су нас раздвојили на капији касарне. Зоран Ђинђић је отишао сам, а потом су послали

патролу која је увела у зграду и мене. Ни у једном тренутку нисмо били заједно. Били смо раздвојени. Седели смо у различитим канцеларијама, али оно што је била њихова намера, заправо се везивало пре свега за чињеницу односно за покушај придобијања Зорана Ђинђића не за њихове циљеве, него за неку врсту неформалног разговора који би потом могао бити злоупотребљен. Наиме, наш боравак у Кули је снимљен од првог до последњег тренутка и он је сниман како би се потом јавности пустили материјали у којима би се видело рецимо оно што ми мислимо о Војиславу Коштуници, оно што мислимо о Душану Михајловићу, оно што мислимо о неким другим људима, члановима наше Владе и оно што су коначно оптужени у овом процесу понављали покушавајући на такав начин да дезавуишу најближе сараднике Зорана Ђинђића или људе на које је он пуно рачунао у појединим ситуацијама. Мислим пре свега на оне констатације у којима се говорило, у којима се њихов однос са Зораном описивао као конфликтан или на однос у коме је Зоран био незадовољан због њихових способности, па је онда тражио рецимо од првооптуженог Милорада Улемекa да разговара са Грцима око приватизације «Телекома». На то мислим. Међутим, ми нисмо ни у Кулу ни на било ком другом месту имали разлога да се понашамо другачије. Значи, тај наш боравак у Кули је био дебакл и за њих и за нас. Ми протест нисмо окончали, а они нису добили материјалну потврду наше спремности да њима прогледамо кроз прсте, наше спремности да прихватимо чињеницу да им се треба опростити оно што се за њих везује, а у периоду који је претходио петооктобарској демократској револуцији. Тај дебакл је нама био јасан. Када кажем нама, мислим на председника Владе и на мене, јер смо о томе отворено разговарали враћајући се из Куле. Нисмо очекивали да ће се десити оно што се десило. Сат времена по нашем напуштању те касарне, дакле, нисмо очекивали да ће они покренути своју механизацију, већ не знам како то тачно да назовем, дакле, та оклопна кола, «Хамере» и да ће изаћи са Јединицом на Газелу како би демонстрирали силу, али када се то десило, онда смо практично знали шта је оно што је следеће, јер сасвим сигурно, понављања неће бити. Због тога је на консултацијама које су одржаване стално тражена могућност амортизације тог протеста. Постало је јасно да се тај протест не може завршити тако што ће се наметнути наша воља, односно да ми нисмо у стању да унедоглед пролонгирамо ту ситуацију, не због тога што ми немамо времена, него због тога што се паралелно са тим одвијају веома важни процеси у Паризу и то је та компликована ситуација о којој сам ја покушавао да Вам говорим на почетку и надам се да ће бити јасна, по завршетку овог свог сведочења, јер наиме, ми се у том тренутку налазимо суочени са «дедлајном» пред париским клубом се води преговор о отпису две трећине дуга. То је предуслов економског развоја нашег друштва и то је циљ свих циљева политике коју смо водили у 2001. години, јер све оно што смо урадили до тог тренутка,

заправо је било у функцији одобривољавања света како би нам се прогледало на неки начин кроз прсте и како би се отписали ти дугови које ми не можемо да враћамо. У контакту са Сједињеним државама, наиме, Зоран је тада дошао из Америке са врло успешних разговора које је имао са председником Бушом, разговора који су завршили исказивањем јасне спремности американаца да нам помогну у отпису тих дугова. Међутим, по повратку у Србију ми смо се суочили са питањем не само Вашингтона, него и Брисела коме се дугови отписују, односно која је власт у Србији. Да ли смо власт ми, када кажем ми ту мислим на декомократску власт, или су власт побуњеници који се налазе у том тренутку у центру Београда и демонстрирају силу. Кома се практично пружа шанса, да ли онима којима је свет шансу одузео 1992. године или нама којима свет ту шансу жели да пружи након 5. октобра. Због тога је било јако важно у тој недељи окончати те протесте и између осталог паралелно са тим због још једног важног политичког догађаја који се везује за протесте на Косову и Метохији односно за прве изборе који су тада одржани на простору Косова и Метохије, на којима су Срби учествовали. Те две околности су нама дефинисале петак, практично као дан до кога мора бити постигнут неки договор односно протест на директан или индиректан начин прекинути. Директан начин по мом мишљењу подразумева употребу силе, а индиректан начин подразумева дефинисање компромиса који би са једне стране био задовољавајући за ЈСО, са друге стране био задовољавајући за представнике власти. Тај компромис се везивао за смену начелника ресора Горана Петровића и за испуњавање жеље Улемека, жеље која му није била прихваћена у фебруару месецу односно за именовање Андрије Савића и Милорада Брацановића за прве људе односно наследнике Петровића и Мијатовића. То смо учинили, али нисмо имали никакву дилему око последица те своје одлуке и због тога смо практично у тренутку у ком смо донели ту одлуку ми и Безбедносно информативна агенција односно ресор државне безбедности дефинисали као институцију у коју не можемо имати никакво поверење чак ни оно елементарно основно. Због тога је започета реорганизација министарства унутрашњих послова Републике Србије. Именован је нови начелник београдске полиције. Ненад Милић је постављен на место заменика министра унутрашњих послова и започете су припреме за организовани обрачун са Земунским кланом и са припадницима ЈСО-а, обрачун који се није везивао искључиво за употребу силе већ обрачун који се везивао и за дефинисање законских предуслова на основу којих би тако нешто било могуће урадити. Ту мислим на процедуру хитног доношења закона о борби против организованог криминала, на именовање Специјалног тужиоца, дефинисање и оспособљавање институција Специјалног суда, с обзиром да су то били инструменти без којих је било немогуће водити борбу против организованог криминала. Та борба је задоцнила због одсуства

политичке спремности да се она прихвати, да се подржи. Ту пре свега мислим на странку председника, тадашњег председника Савезне републике Југославије и на самог председника који су са једне стране отворено критиковали Републичку власт, оптуживали је и криминализовали је, а са друге стране спречавали настојање те власти да се дефинишу инструменти на основу којих би било могуће борити се против организованог криминала. Да је Закон о борби против организованог криминала усвојен у јуну месецу, када је прошао процедуру у Републичком парламенту, упркос противљењу ДСС-а, сигуран сам да ми данас не би овде пред овим судским већем говорили о Зорану Ђинђићу као човеку кога више нема. То говорим на основу чињеница, не на основу својих сопствених ставова и мишљења, јер смо већ у јулу месецу ми имали Љубишу Буху, када кажем ми, ту мислим на државу, мислим на министарство, не мислим на неку неформалну групу, имали Љубишу Буху као особу која је спремна да искористи статус сведока сарадника и саопшти полицији и истражним органима сва своја сазнања у вези са злочинима иза којих стоји Земунски клан и врх ЈСО-а. То није могло да се задовољи све до јануара месеца, с обзиром да је тек у јануару месецу 2003. године Закон усвојен у Већу грађана у којем је био под блокадом више од пола године. Могу да Вам одговорим и на суштину тих одласака у Кулу, сусрете које сам имао у Кули, пре свега са Улемekom и околности које се везују за лица која су се налазила у мојој близини. У Кулу сам после тог одласка са Зораном Ђинђићем отишао у ноћи између уторка и среде. Након консултација које су обављене у Влади, контаката који су успостављени са Јединицом за специјалне операције. Целу ноћ сам разговарао са Улемekom у кантини, официрској кантини ЈСО-а и ту две околности нису биле спорне. Није била спорна наша, када кажем наша, мислим на одлуку власти, да се не прихвата оставка Душана Михајловића, односно захтев за смену Душана Михајловића и са друге стране није било спорна спремност Јединице да иде до краја, како су то они дефинисали не говорећи шта се на крају налази, али смо ми на основу информација које смо прикупљали, преко надлежних служби знали шта се под тим подразумева. У тој ноћи је након вишечасовних разговора којима није присуствовао Душан Спасојевић али се он налазио у просторији поред официрске кантине. Након вишечасовних разговора направљена је нека врста договора да се у Кулу позове Душан Михајловић и да он у директном разговору са првим људима команде, коју чини пет официра, један од њих је и Звездан Јовановић, други је наравно био командант ЈСО-а Маричић, за остала три официра не могу Вам рећи имена, јер их ни пре ни после тога нисам сретао, али мислим да у тој кадровској мапи ЈСО-а да се врло лако може закључити о којим особама је реч, јер они имају своју унутрашњу организацију, дакле, да се позове Душан Михајловић како би се онда практично у разговору са командом ЈСО-а дале неке гаранције које су се

везивале пре свега за тај однос према Хашком Трибуналу јер је у сваком тренутку Хаг био кључно питање и тема о којој се разговара. Никако то нису биле криминалне освете Душана Спасојевића због хапшења које је уследило након отмице Милорада Мишковића или потребе Улемека да се кроз обрачун са Гораном Петровићем и Михајловићем заштити од процеса који су покренути пред Окружним судом због убиства на Ибарској магистрали. Дакле, ја сам те ноћи након разговора са њим у Кули отишао назад за Београд. Разговарао поново са Михајловићем. Рекао му да нисам сигуран да тај протест може бити окончан нашим повратком у Кулу, али да смо дужни да покушамо све и да дамо све од себе како би до тога дошло. Отишли смо у Кулу. Тамо смо се појавили тога јутра. Након вишечасовних разговора команда ЈСО-а је одбила да ревидира своје ставове, инсистирајући у потпуности на испуњавању свих принципа при чему су отворено у тој ситуацији најавили радикализацију свога протеста. Оно што је у том тренутку нама било јасно, заправо се пре свега препознавало кроз један доста неочекиван обрт. Наиме, током тог разговора почели су да пристижу новинари у Кулу и то не један или два, него десетине и после пола сата та сала за конференцију односно спомен соба у којој су они држали те своје конференције за новинаре била је препуна. Значи, један састанак који је требао да остане мимо јавности, претворио се у састанак којем присуствује педесет телевизијских камера. Практично састанак са којим ће бити упозната цела држава. Порука која је послата одатле, била је порука да су опет долазили из Београда, да су опет дошли на ноге и да им је опет речено не. Значи, ту се видело, у том тренутку се видело ко је власт у Србији. Да су власт они, да није власт ни Влада Зорана Ђинђића, ни министарство унутрашњих послова Душана Михајловића, ни парламентарна већина коју представљам ја, да су они власт у Србији, јер они диктирају услове, њима се долази у Кулу и они су ти који стављају тачку на сваку врсту разговора. Душан је у тој ситуацији, значи у ситуацији у којој је отворено поменута могућност оружаног сукоба, одлучио је да поднесе оставку, повукао се у једну од просторија и написао текст оставке, што је за мене било неприхватљиво и што сам ја спречио одузимањем те оставке, уз коментар да су те особе последње особе којима он треба да поднесе оставку и којима он сме да подноси оставку, да му мандат нису дали ни Легија, ни Змија, ни Гумар, него да му је мандат дао председник Владе Зоран Ђинђић и да га је изабрала његова коалиција и да ће се на коалицији на Влади расправљати о његовој одговорности за оно што се десило. Мислим да је то била кап која је прелила чашу и након тог мог поступка у Кули, ја сам био у отвореном непријатељству са свим особама које су имале било какве везе са тим протестом, а налазиле су се на страни супротној од наше. Инциденти до којих је тада дошло су најмање важни и они практично ни на какав начин не могу утицати на стварање те потребне слике о

догађајима који су пратили тај протест ЈСО-а, али је било инцидентна. Протест, извињавам се, протест је прекинут, значи, након тога, Влада је у четвртак одбила оставку Душана Михајловића и прихватила оставку Горана Петровића. Ми смо разговарали дуго у Влади. Нисмо имали могућности да се супротставимо том протесту. Није постојала никаква спремност ниједног државног органа да нам у томе помогне. Значи, отворено Војска Југославије са својим специјализованим институцијама је подржавала тај протест, апсолутно су га подржавали. Одржавани су константни контакти са командом ЈСО-а. Пружана су уверавања да се војска неће мешати, да неће покушати да утиче путем силе на прекид тог протеста, нити ће се супротставити евентуално новим покретима Јединице за специјалне операције. У четвртак, дакле, дан пре окончања протеста, у тренутку у којем је Влада донела одлуку да се мобилишу снаге које нам стоје на располагању, које нису формацијске, то практично значи да је тадашњи министар полиције у Савезној Влади Зоран Живковић са собом довео људе који су иначе обезбеђивали амбасаде и нису били чак ни обучени за такву врсту посла, значи када је донета одлука да се мобилишу оне снаге које нам стоје на располагању, без обзира на њихов формацијски карактер, у том тренутку је тада први човек војске генерал Павковић са првим човеком војне безбедности пружао уверавање и давао гаранције ЈСО-у да војска неће интервенисати уколико ми применимо силу, а да је та сила нешто што је само по себи дечија болест и лака прехлада за ЈСО. Наиме, ми смо донели одлуку да преко свих прелаза на Дунаву направимо блокаде са цистернама и да се око тих прелаза поставе оружани људи који би потом употребом тог свог оружја на неки начин покушали да зауставе ЈСО у напредовању ка Београду. Дакле, у тој фази апсолутно никаква подршка државе. Оно што је истовремено важно јесте да политичке странке у Србији пружају пуну подршку том протесту и коначно, оно што је неизоставно и што упркос свим нашим политичким сукобима, што не може бити заобиђено је чињеница да је захтев ЈСО-а заправо идентичан захтеву са којим се ми суочавамо месецима. Ту мислим на то дистанцирање сарадње са Хашким Трибуналом и да се практично сада циљеви који су наши политички противници дефинисали као сопствене циљеве, циљеви који се не могу остварити у Парламенту, остварују изван Парламента употребом оружане силе. Тог четвртка су генерал Павковић и Томић иначе напустили Београд и отишли у Москву у посету која нигде није регистрована, али са питањем које је постављено нама непознатим адресама, како ће се реаговати уколико се у земљи заведе ванредно стање и уколико војска одлучи да ту ситуацију која је мучна и у којој очигледно предстоји оружани сукоб прекине. Тада је смењен Горан Петровић односно жртвован и то је политика. Није могао да држи Јединицу под контролом, али мислим да не би могао да је држи нико други. Након те смене, контактирани су Брацановић и Савић и понуђено

им је да они обављају, да буду вршиоци дужности послова које су обављали Петровић и Мијатовић и никада нису формално именовани на та места. Они су до краја својих мандата остали вршиоци дужности, али је тада практично и једна и друга страна само пролонгирала коначан обрачун. Ја мислим да је то за ЈСО било прихватљиво јер су рачунали да ћемо за 6 месеци бити и политички слабији и логистички слабији, јер смо изгубили последње упориште које смо имали за борбу против њих, а везивало се за ресор државне безбедности. Са друге стране, ми смо на тако нешто пристајали јер смо били сигурни да ћемо кадровском реформом МУП-а и брзим усвајањем закона моћи да се супротставимо ономе чему нисмо могли да се супротставимо у новембру месецу 2001. године. Саопштење којим је протест окончан није саопштење које је послао ЈСО. Наиме, након вишечасовних разговора којима је присуствовао, који су водили са једне стране врх МУП-а, са друге стране команда ЈСО-а формулисано је једно саопштење које је прослеђено Душану Михајловићу, које је било неприхватљиво. Мене је Душан позвао око 3 ујутру, значи, већ је субота и замолио ме да дођем код њега у канцеларију. Ја сам стигао, то саопштење је било понижавајуће. То саопштење је било горе од уласка «Хамера» у Владу Србије. То саопштење је била не капитулација, јер и капитулација има часнији речник, то је било понижавање власти у Србији и то саопштење није могло бити прихваћено. Оно је исцепано. Позван је Улемек који се у том тренутку налазио у Кули, да дође за Београд. Он се упутио и након сат и по или два, био је у Београду. У међувремену је формулисано друго саопштење. Саопштење које је управо онако како је објављено, саопштење у коме се не може препознати ни победник, ни губитник. Оно што је један од детаља који има посебну тежину, заправо је коментар Улемека по уласку у канцеларију Душана Михајловића. Наиме, на једном од зидова те канцеларије налазиле су се фотографије особа које су убијене у неразјашњеним злочинима, од новинара Славка Ћурувије, преко Ивана Стамболића, Милана Пантића, новинара из Јагодине, инспектора полиције из периода 90-тих, то је био један пано са тридесетак фотографија и са оном објављеном поруком тј. понудом министарства унутрашњих послова да ће за сваку информацију која допринесе утврђивању истине, онај ко ту информацију саопшти бити награђен са 300.000 немачких марака. Улемек је погледао тај зид и након неколико секунди је рекао «Могао бих да Вам узмем 5 милиона». Нисмо ништа коментарисали. Тај протест је тако завршен и то је мој последњи сусрет са њим. Сусрет до кога није дошло случајно. Видели смо се два пута након тога. Први пут је то било на сахрани генерала Бошка Бухе. Он се налазио у маси. Други пут на Институту за безбедност током акције хватања убица генерала Бошка Бухе када га је тадашњи заменик начелника Брацановић позвао као и мене. Истина, били смо у првом тренутку у различитим канцеларијама, позвао га је као и мене да би га

обавестио као и мене да се налази група у граду која планира ликвидацију неколицине људи, да смо између осталог и ми на том списку. То је полиција након тога објавила и то су једини контакти који су остварени са њим након те Куле. Контакти који су били више него непријатни, с обзиром да је, али мислим да је то из предмета који имате пред собом јасно у том тренутку акција сведок далеко одмакла, а ми били људи који онако живе у руском рулету. Душана Спасојевића нисам видео од тог тренутка у Кули.

Председник већа: Кажете у Вашем сведочењу да је неформалну улогу, али руководећу, приликом протеста Јединице за специјалне операције имао првоокривљени Милорад Улемек. Одакле Вам је то познато и реците нам какви су односи били нарочито након што је пензионисан првоокривљени Милорад Улемек са места команданта ЈСО, између власти и њега, да ли сте Ви ступали у какве контакте, било ко од представника власти, да је Вама познато, или Ви лично, на који начин, по Вашим сазнањима, он има ту неформалну улогу, везано за протест Јединице за специјалне операције и да ли сте Ви разговарали са њим директно о томе како се он нашао ту, на основу чега, која је његова улога приликом протеста, да ли је то била улога да организује сам протест или је била нека амортизујућа улога, затим нам одговорите на директан начин везано за тај разговор у Кули који сте имали са првоокривљеним Милорадом Улемеком везано за Вашу изјаву да је било гаранција везаних за Хаг, на шта се то односило, да ли се то односило на припаднике ЈСО, да неће бити испоручивани, да су даване неке политичке гаранције у смислу да неће бити оптужница, да неће бити они обухваћени оптужницама Хашког тужилаштва за ратне злочине?

Сведок Чедомир Јовановић: Одговорићу Вам на ово последње питање, мада би можда било најбоље да кренем од првог, али у најкраћим цртама, гаранције које су се везивале за питање Хага су пре свега биле у вези са реалним саопштавањем чињеница, значи, до овог тренутка, значи до овог тренутка, до овог 11. априла 2005. године, ја нисам упознат ни са једном оптужницом која је подигнута против било ког припадника Јединице за специјалне операције без обзира да ли се ради о обичним официрима или о команди или о неком од припадника. Значи, у том тренутку, у тренутку побуне ЈСО-а отворено се у јавности спекулисало са чињеницом да ми интервенишемо код Карле Дел Понте како би она подигла оптужнице против људи са којима ми не можемо да се обрачунамо овде у Србији и то је оно што је радио кабинет Војислава Коштунице, директно он. Градимир Налић, Булатовић, Томић, Горан Илић, Љиљана Недељковић, то су људи који су знали оно што ми не знамо и то су извори информација које су онда генерисале ту самоубилачку енергију која је постојала са којом смо се ми суочавали.

Зоран Ђинђић је убијен у акцији «Стоп Хагу». До те акције је дошло због наводних оптужница које су стигле у Србију, а које се везују за хапшење комплетног врха ЈСО-а, неких водећих официра Војске Југославије и републичког МУП-а. Од тренутка када смо преузели власт, у том тренутку ми смо остварили контакт са Хагом, изашли са именима људи који по нашем мишљењу треба да воде министарство полиције у наредном периоду и тражили да нам се каже да ли се против тих људи води било каква истрага и да ли су они по било ком основу спорни, да не би поставили на место начелника јавне безбедности човека ког ће сутра Хаг тражити да му их испоручимо. Дobili смо јасан одговор да се против тих људи не воде истраге, да против њих нису подигнуте запечаћене оптужнице и да ће Хаг, наравно да он не прекида са својим активностима, али да ће нас благовремено упознати, уколико се отвори било какав проблем по том питању. Они су то и учинили у случају Сретена Лукића и у случају Сретена Лукића и у случају генерала Павковића и генерала Лазаревића и генерала Ђорђевића и они су пролећа 2003. године послали јасне поруке да су покренуте истраге и да се те истраге могу завршити подизањем оптужница, али никада Хаг није тражио рецимо Улемека, или Јовановића, или било ког другог високог официра Јединице за специјалне операције, а оно што је било стално нама саопштавано заправо се везивало за наше манипулисање Хагом како би њих све послали у Хаг, а Јединицу уништили. То су те гаранције. Након тога су доведени Брацановић и Савић као људи који ће с обзиром на функције на којима се налазе боље од свих моћи њима да кажу шта је оно што се везује за питање сарадње са Хашким Трибуналом, при чему су и један и други сарађивали у пословима који су били везани за рецимо екстрадицију особа Хашком Трибуналу јер је ресор државне безбедности учествовао у екстрадицији и Ојданића и Шаиновића током пролећа 2002. године, односно радили су оне послове који су се пре свега везивали за карактер њихове службе, да се не би десило да нестану Ојданић или Шаиновић као што је нестао генерал Павковић данас. То су радили. Тај посао су радили мање више коректно. Значи, гаранције које су помињане, нису се везивале за наше гарантовање команди ЈСО да нико од њих неће завршити у Хагу, јер ми тако нешто не можемо да гарантујемо. Ако то нисмо гарантовали Милошевићу, што би гарантовали било коме другом. Оне су се везивале заправо за спречавање тих манипулација јер је све време дизана температура и притисак у круговима војске и полиције кроз отварање проблема сарадње са Хашким Трибуналом, а заправо то није имало никакве везе са Хашким Трибуналом. То је само била експлоатација тих најчвршћих емоција, злоупотребе патриотизма и на та питања су људи са којима смо ми били у контакту веома осетљиви. Подсећам Вас да се у време побуне ЈСО-а, значи у тренутку када ми ту побуну сламамо, у Бањалучком «Репортеру» појављује списак 320 официра МУП-а и војске

који се налазе на оптужницама Хашког Трибунала. Истрага која је вођена након тога, саопштени су резултати те истраге, тај податак је војна служба безбедности оставила и пропустила «Репортеру» да би нас на такав начин срушили. Па, сетите се шта је све речено у тој фази, писама која је Улемек писао тог пролећа 2003. године, позивање на патриотизам, па једно писмо Монтгомерију, америчком амбасадору у којем он њему објашњава да је био зелена беретка па зна како је то када си црвена беретка, па друго писмо Велимиру Илићу, правом српском патриоти и домаћину, па треће писмо Вуксановићу, па четврто писмо Лабусу у коме се Лабусу сугерише, пошто су те преварили твоји ајде бар да се договориш са нама јер и једни и други о њима мислимо исто. Значи, то је био један пројекат при чему баш брига њих и за српство и за Хаг. Њих интересује њихова сопствена кожа. У супротном, не би радили све то што су радили. То је оно што се везује за ту врсту гаранција, а друга питања ко се где налазио и како. Ја Вас молим да се то не протумачи на погрешан начин. Ја покушавам све време да избегавам политизацију, али у Србији је постојало злочиначко удружење и оно постоји и данас и неважно је ко се где налази, да ли је неко у Хагу, у Централном затвору или је на слободи, да ли се налази на месту начелника ресора државне безбедности или је пензионисан. То злочиначко удружење је направљено на паралелним принципима који немају никакве везе са формалним позицијама и то злочиначко удружење функционише без обзира на ваш статус. Милорад Улемек је био од првог до последњег тренутка командант Јединице за специјалне операције. Да није то можда био Маричић који се плашио његове сенке. Он је као пијун ту постављен да се случајно не би појавио неко други ко је способан и ко би можда могао да му се супротстави у појединим ситуацијама. На чему се градила та његова моћ, па на чему се гради свака моћ, на сили. Како су пролазили људи који су им се супротстављали. Шта се са њима дешавало. Саслушајте неке од..., то нема много везе са овим процесом, али када бисте саслушали неке припаднике ЈСО-а и упознали се рецимо са режимом њиховог васпитавања, онда бисте видели зашто је сила једини аргумент који је примењив и који је прихватљив унутар те Јединице. Он је био од првог до последњег тренутка, до 12. марта 2003. године он је то био. Све док се није поставило питање или Јединица или он. Тада је наравно изабрао ово друго. На тим основама је функционисала Јединица за специјалне операције. Да ли је то нама било јасно, наравно да нам је било јасно. Наравно да нам је било јасно. Потпуно је било бесмислено да се изненадим чињеницом да се Легија налази иза побуне ЈСО-а. Па, сетите се, има ли сјајније потврде од његове изјаве да се тренутно бави сликарством, коју је дао у телефонском интервјуу «БК» телевизији тог понедељка када је ЈСО демонстрирао на Газели. То је било играње са државом која није постојала, значи, демократска Србија као држава није

постојала, није имала своје правосуђе, није имала своју полицију, није имала своје финансије, она није постојала. Постојали су појединци који су у свакој ситуацији у којој су били покушавали сву штету да умање тако што би се лично ангажовали. Па ти полицајци који су хапсили Милошевића, па њима је било лакше да ухапсе сами себе. Када је Улемек ухапшен испред Ступице, ухапсио га је Зоран Мијатовић. Патрола градске полиције је стајала са стране, преплашена, због тога што знају шта је последица једног таквог односа. Мене је тог јутра и то је веома важно јер је пуно пута злоупотребљена та чињеница, али видим да се на крају шале, да се на крају шале. Мене је тог јутра позвао, прво ме је позвао командант, тада није био командант, био је заменик команданта Маричић, позвао ме је око 5 или 6 ујутру, пробудио ме у кући у којој сам се налазио и рекао да је Легија ухапшен да ме пита шта то радим. Наравно да нико у 5 ујутру не зна шта се дешава негде у граду. Испоставило се врло брзо да га је ухапсио Зоран Мијатовић због инцидента који је направљен у Ступици. Колико ја знам он тај инцидент није изазвао, ја не могу да кажем да је он тај инцидент изазвао. Инцидент се десио са овим глумцем Трифуновићем, али се он ту појавио, да ли су били пријатељи или не и дошло је до сукоба, више не могу да улазим у оно што се ту десило. То коначно није ни битно, али ту се појавила нека полиција, дошло је до употребе оружја. Полиција се повукла, дошла друга полиција и на крају је Мијатовић одвео Улемека у Градски СУП. Мене је након тих првих информација позвао генерал Буха, начелник београдске полиције који има то ратно пријатељство са Улемеком и рекао да га зову из ЈСО-а да питају о каквом се хапшењу ради, шта је ту по среди, да ли је тачно да се хапси због Хага, да ли ће бити испоручен Хагу, значи невероватне теорије истог тренутка се отварају. Генерал Жандармерије Радосављевић је тада отишао у Градски СУП и разговарао са Улемеком и тражио од Улемека да позове команду ЈСО-а и да им каже да се смире, да до даљњег чекају развој ситуације. Колико знам, он је то и урадио. Међутим, то није променило суштину ствари. Целог преподнева је његова супруга телефонирала у Владу, али није могла да стигне даље од централе Владе Републике Србије јер наравно да нико у кабинету председника Владе није желео нити му је падало на памет да разговара о тим темама, али се негде око 10 или 11 преподне опет та атмосфера је прокључала јер је неко успео да ступи у контакт са ЈСО-ом и да им каже да је тачно све оно што се тог јутра препричавало, а што се везује за сарадњу са Хашким Трибуналом. После тога сам, након разговора са замеником начелника ресора државне безбедности Мијатовићем, ја отишао у хелију Градског СУП-а и разговарао са Улемеком. Ништа то није вредело. Када је пребачен из Градског СУП-а у Централни затвор пуштена је порука да је послат у Хаг. Једини начин да се та ситуација реши је да се омогући посета његовој супрузи како би се она лично уверила у оно што се дешава у

Централном затвору. До те посете је дошло. Ја тој посети нисам присуствовао. Био сам у канцеларији са управником затвора Бланушом, а они су се налазили у другој просторији. Та посета је имала свој ефекат. Јединица која је била стављена у стање приправности враћена је у нормалан режим. По изласку из затвора, а није тачно да је изашао након 48 сати, он је изашао после мислим 5 или 6 дана, пошто су саслушани сви сведоци. Оно што се данас онемогућава генералу Милану Обрадовићу, који је већ три недеље у затвору, а да се ниједан сведок не саслушава, а по том основу је задржан у притвору, што је политички обрачун. Значи, ја сам отишао код њега у његову кућу и рекао му да више не може да буде радник полиције, да се обрати Горану Петровићу, да ће Горан Петровић рећи шта има да му каже. То су чињенице. Том сусрету је присуствовао и Брацановић који се тамо затекао у кући. Он је након тога напустио земљу и у земљу се вратио током јесени 2001. године, када је пронашао оно што је тражио код нас, а није добио, а и заувек је изгубио шансу да ће тако нешто добити, јер то је политичка подршка. Извињавам се, не записујем овде Ваша питања, а било их је још неколико.

Председник већа: Да, било је питање везано за Ваш однос генерално гледајући власт, дакле, која је конституисана у јануару 2001. године, са формирањем нове Народне скупштине Републике Србије и Владе Републике Србије, са првоокривљеним Милорадом Улемеком, да ли је ту било неких договора и да ли је било било каквих гаранција везаних за статус Јединице за специјалне операције, да ли ће доћи до трансформације те Јединице, очувања њеног континуитета, њене употребе у новим условима, у новим политичким циљевима који су дефинисани били радом Владе Републике Србије?

Сведок Чедомир Јовановић: Претходно морам, значи, наравно то је и одговор на то Ваше питање, ја сам Улемека упознао 5. октобра 2000. године у Скупштини града. Никада пре тога у животу га нисам видео, нити се на било какав начин могао појавити као особа у свету у ком се крећем ја. Не верујем да је одлазио на «Битеф» или у кинотеку. 5. октобра смо се упознали у Скупштини града. Претходне ноћи, значи у ноћи између 4. и 5. октобра Улемек се срео са Зораном Ђинђићем у Гепратовој улици. Ја на тај састанак нисам отишао зато што смо у разговорима проценили да би можда било..., већ су постојале бројне информације о планираним хапшењима, ликвидацијама, у тим кризним ситуацијама онда практично у сат времена изгубите 10 пута живот, када би слушали све гласине које круже по граду, онда би могли да закључите да би у сат времена 10 пута изгубили живот, али је Зоран отишао сам на тај састанак. Значи, сам са својом пратњом, не бројном, али отишао је на тај састанак. Ја сам имао друге обавезе. Договорили

смо се практично шта је оно што свако од нас треба да уради. То је био састанак на ком нису прављени апсолутно никакви договори. Никакви договори. На том састанку је Зоран Ђинђић Улемек рекао да нам не пада на памет да нападамо полицију или војску, да су глупости приче које се везују за неко позивање НАТО пакта који би требао да подржи наше демонстрације тако што би ушао у Србију из Републике Српске, односно са Косова и Метохије. Са друге стране, Улемек је рекао да мисли да ће бити сутра великих проблема и сукоба, да је атмосфера наелектрисана и да он неће офанзивно наступати, значи да неће он нападати народ, демонстранте или тако даље, али да смо ми одговорни уколико неко сада нападне полицију или војску. То је био једини, значи то је једино о чему се разговарало тада. У накнадним сусретима којих је било 5. октобра, 6. октобра, 7. октобра, када је већ практично Улемек постао део једног плана, који се везивао за стабилизацију прилика у друштву, значи, ми 6. октобра немамо полицију у Србији. Све полицијске станице у Београду су празне. Невероватне ствари се дешавају у граду. Односи са војском су пред пуцањем. Никакав контакт са војском немамо. Милошевић још не признаје изборне резултате. Значи, више него напета ситуација. У тим тренуцима ми почињемо да рачунамо на Улемек у појединим пословима. Који су то послови, рецимо, Милорад Улемек је организовао састанак Зорана Ђинђића и мене са министром унутрашњих послова Влајком Стојиљковићем. До састанка је дошло у министарству унутрашњих послова у улици Кнеза Милоша. Састанку су присуствовали генерали Ђорђевић и Стевановић. То је рецимо оно што је урадио он. Потом нас је упознао са Гораном Радосављевићем, тада пуковником посебних јединица полиције, Полицијске формације која је била присутна у Београду и која је могла да делује уколико дође до потребе за неком врстом такве активности. Тада је и направљено то познанство са генералом Бошком Бухом који је био командант бригаде полиције или интервентне бригаде која се налазила на Бановом Брду и који је чувао телевизију, али ми нисмо били у позицији ни 4. октобра, ни 5-ог, ни 6-ог, да било коме нешто гарантујемо. Ко смо ми да нешто гарантујемо и на шта ми можемо да утичемо. Оно што је мени врло брзо постало јасно, наравно да је то било јасно и Зорану Ђинђићу и не само нама већ и бројним људима који су се налазили у том нашем окружењу, да је 4. октобра или у данима који су претходили том првом сусрету, Легија одлучио да пређе на нашу страну због тога што ништа није могао да изгуби. Ако се 5. октобра понови неки 9. март, или неке од бројних демонстрација у којима је долазило до сукоба, али смо као грађани тај сукоб увек губили, онда нам је он најближи да заврши оно што Милошевић затражи, а ако случајно друштво савлада Милошевићев репресивни режим, онда је он на страни победника, а да ништа није урадио. То је тако јасно и свако, није он једини који се том логиком руководио, то је била логика и генерала

Павковића и то је била логика и многих других људи, с тим што је разлика између Улемека и Павковића и свих других људи, заправо у чињеници да су они под Милошевићем радили посао, али да никада нису излазили из оквира тога посла. Па, Мијатовић је био начелник београдског центра 1994. године, али Славко Ђурувија није убијен 1994. године, него је убијен 1999. године у томе је разлика између Мијатовића и Марковића. Никакве гаранције њима нису дате и оно што морам да истовремено кажем, они нису ни тражили гаранције. Заиста нису. Све оно што се везивало за јавни опис тог односа, значи у којем је било и одавања признања ЈСО-у и другим полицијским јединицама, али пре свега ЈСО-у, везивало се, била је последица пре свега наше потребе да некако те људе задржимо у орбити демократске власти, да не дозволимо да их неки наш погрешан потез врати у мрак из ког су дошли. У новембру месецу 2000. године, на слави ЈСО-а, то је 21. новембар, саветник председника државе за људска права Градимир Налић је вршио смотру Јединице и пред Јединицом одржао говор и у том говору отворено од Јединице тражио да подржи патриоте које води Коштуница, а да дигне руке и окрене леђа онима са којима је направила договор 5. октобра, јер ће их они продати Хагу, а то је Зоран Ђинђић. Зато Налић није могао да буде министар полиције у Влади Зорана Ђинђића. То нема никакве везе са оним његовим здравственим картонима и тим кризама о којима се често говори у јавности. Због тога није могао да буде начелник, министар полиције.

Председник већа: Одакле Вам је то познато?

Сведок Чедомир Јовановић: За Налића? То су обавештајни подаци и коначно то су изјаве самих људи који су се налазили у ЈСО-у. Није тајна и 2001. године је била слава. Само тада није био Налић, тада је морао да оде Зоран Ђинђић и отишао је. Ја нисам хтео да идем и нисам подигао поклон.

Председник већа: Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Прекида се главни претрес ради одмора у трајању од 30 минута.

НАСТАВАК ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА У 12,15 ЧАСОВА

Председник већа: Констатујем да је уз дозволу председника већа напустио главни претрес адв. Драган Крстићевић.

Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се настави процесна радња доказивања наставком саслушања сведока Чедомира Јовановића.

Нека приступи пред судско веће и говорницу.

Сведок Чедомир Јовановић: Ја се извињавам, нису никакве белешке, празан је блок потпуно.

Председник већа: У реду. Можете бележити питања која Вам се постављају ради евидентирања. Иначе, немате право користити било какве белешке приликом сведочења.

Сведок Чедомир Јовановић: Потпуно је празан. Нови блок.

Председник већа: У реду је, што се тиче тога, можете бележити питања, али кажем Вам, процесно је недозвољено управо то да се користе било какве белешке приликом сведочења сведока у кривичном поступку.

Дакле, постављам питање следеће, а то је, да ли Ви имате било каквих сазнања о убиству председника Владе Србије др. Зорана Ђинђића и о учиниоцима, било шта посредно или непосредно, што је везано за овај кривично правни догађај?

Сведок Чедомир Јовановић: Наравно, одговорићу Вам на то питање, али сам мислим остао дужан одговор на питање односа власти или мене као представника власти према Јединици за специјалне операције, а то питање је било у вези са оним претходним које се везивало за ту неформалну улогу Милорада Улемека у самој структури Јединице за специјалне операције. Ми смо након 5. октобра били суочени не само са нерешеним политичким питањима организације нашег друштва, већ и са отвореним ратним сукобом на Југу Србије, у општинама Прешеву, Бујановац и Медвеђа. С обзиром на слом режима Слободана Милошевића и саме командне структуре односно начин организације државе није могао да одговори проблемима са којима се

тада друштво суочавало у те три општине, тако да је врло брзо, након 5. октобра одржана координација републичког МУП-а и Војске Југославије на којој је договорена стратегија одбране те три општине ја Југу Србије која је између осталог подразумевала и ангажовање Јединице за специјалне операције. Веома често се нама поставља питање зашто након 5. октобра није распуштена та Јединица. Значи, то је један од разлога. Она је била активно ангажована у смиривању ратних сукоба на Југу Србије. То је било време отворених протеста припадника министарства унутрашњих послова по бројним станицама полиције у Србији због тога што су тамо на ратиште слани људи без елементарног предзнања, обуке, технички неопремљени за такву врсту активности. Након тога, значи након тога дошло је до формирања републичке Владе, потом до хапшења начелника, вишегодишњег начелника ресора државне безбедности Марковића, затим до суспензије команданта ЈСО-а и након суспензије до његовог отпуштања из радног односа због непоштовања закона. То је једна слика тог односа према ЈСО-у. Друга је она суштинска и много значајнија. Питање је заправо да ли смо ми имали снагу да спроведемо такву одлуку, какве би биле последице те одлуке и да ли је уопште било реално очекивати од Владе која је била Влада без икакве институционалне подршке за такву врсту посла, јер наше процене су биле да то Јединица не би прихватила безпоговорно и друго питање које је потом отворено, заправо је било питање реакције власти након одбијања Јединице да такву одлуку прихвати, односно питање наше способности да спроведемо неку одлуку или у најконкретнијем смислу ми нисмо били власт која би отворила један проблем, а да при том нема снагу тај проблем да реши. Због тога је фомирана Жандармерија, припремана Жандармерија и због тога је било могуће рецимо спровести акцију «Сабља» у марту месецу 2003. године, а тако нешто је било потпуно невероватно са рецимо временске дистанце од годину дана у марту 2002. године. То је у најкраћем одговор на то питање. Што се тиче сазнања која имам у вези са убиством председника Владе Зорана Ђинђића, па та сазнања произилазе из истраге која је вођена током акције «Сабља». Из те истраге ја сам упознат са информацијама које су саопштаване и другим члановима Владе. Околности које су претходиле том убиству мени су много важније и ја о њима могу много више говорити него што је сам процес утврђивања одговорности, односно истраге које су спровођене јер је на основу чврсте одлуке Владе полиција добила апсолутну слободу у току саме истраге и ни на какав начин политика није имала приступа истрази, нити је било који политичар могао одиграти било какву улогу у току саме истраге која је вођена, тако да питање исказа доказа који су прикупљени, није питање на које ја могу да дам одговор. Што се тиче свега другог, наравно да могу. Наравно да могу. Немам никакву дилему да иза убиства Зорана Ђинђића стоји управо Милорад Улемек и Земунски клан.

Немам дилему због тога што сам упознат са свим оним чињеницама и околностима које су указивале на радикализацију њиховог става, не само према Зорану Ђинђићу, него и према другим људима који су у том тренутку чинили републичку власт. Тај протест Јединице за специјалне операције у новембру месецу 2001. године је најјаснија слика наших међусобних односа. Након тога су у потпуности биле прекинуте све комуникације. Након протеста је постало немогуће и оно што је било могуће до тог тренутка, то су повремени контакти, телефонски разговори, заказивање неких састанака који су се пре свега заказивали уз образложење да постоји неки проблем који је потребно решити. У новембру месецу 2001. године нама је постало јасно да се морамо са тим људима обрачунати и започета је припрема, значи организовање државе за ту врсту обрачуна. Нисмо имали подршку других институција у друштву, тако да смо морали сами у мери у којој је то било могуће тако нешто да спроведемо. Након именовања новог начелника Градског СУП-а, након именовања заменика министра унутрашњих послова, започета је та унутрашња кадровска реформа која је претходила том обрачуну са Земунским кланом и ЈСО-ом, пошто су и они знали све о томе, пошто су и они знали све о томе природно је да се та ситуација даље радикализовала и постајала екстремна. Нико од нас није имао никакву дилему након Лимеса, нисмо знали у том тренутку за те покушаје на тим прилазима Београду по повратку Зорана Ђинђића са Копаоника, нити за овај покушај код Савезне скупштине, али након Лимеса није било никаквих дилема око планова и Земунског клана и Јединице за специјалне операције. Оно што је до данас остало као отворено питање заправо јесте та нефункционалност система безбедности. Ту пре свега мислим на Безбедносно информативну агенцију али то није једина агенција, односно једина институција нашег друштва која се бави питањима безбедности. Постоје и неке друге које су много способније, много организованије и ту пре свега мислим на војну службу безбедности. Потпуна је неистина да је војна служба безбедности икада упутила било какав податак који би нам указивао на повећање степена опасности не само председника Владе, него и било које друге особе. Истина је да Републичка Влада није имала никакав контакт и никакву квалитетну комуникацију, не само са војном службом безбедности, него и са руководством Војске Југославије, пошто је то руководство априори заузимало непријатељски став и са индигнацијом одбијало било какав облик сарадње и комуникације са Републичком Владом. Подсетићу Вас да је до промене првог човека војне службе безбедности генерала Ђаковића дошло у дану екстрадиције Слободана Милошевића Хашком Трибуналу. Наиме, због неуспеха, како је то тада дефинисано, односно неспособности војске да спречи екстрадицију, смењен је генерал Ђаковић и на то место противзаконито постављен генерал Томић и ја сам у разговору са Милорадом Улемеком у јесен

2001. године, разговору који је организован на његов захтев, по повратку из Грчке, од њега чуо да су успостављени контакти и са генералом Томићем и са војном службом безбедности и да ће оно, што ми нисмо били спремни да урадимо и ЈСО-у и њему лично урадити сада неки други. Немам дилему који су ти други и немам никакву сумњу у позадину контаката који су развијани од тог тренутка па практично све до 12. марта. Ми нисмо знали да се први човек војне безбедности у тренутку финализације акције хапшења и Улемека и Земунског клана састаје са онима који су практично дефинисани као наши непријатељи, као непријатељи друштва који морају бити санкционисани за оно што су радили. Што се тиче сазнања која имам у вези са Лимесом. Ја сам тог дана разговарао са председником Владе телефоном. Он се налазио у Бања Луци. У једном тренутку је био постојао проблем комуникације, пошто је стално био на састанцима, његов телефон је био искључен, а људи који су се налазили у његовом обезбеђењу, вероватно су такође искључили телефоне или их нису чули, тако да сам ја преко прес секретара Зорана Ђинђића Иване Јеремић ступио са њим у контакт, односно позвао сам њу и преко њеног телефона са њим разговарао. Рекао сам му да је Дејан Миленковић возио камион на ауто-путу и да је ситуација много озбиљнија од оне која је пренета у медијима као његов коментар. Врло добро памтим реченицу Зорана Ђинђића, односно коментар «Па они не могу ни да нас убију како треба». Значи то ми је важно зато што нисмо имали никакве дилеме око оног што се десило на Лимесу. Питање је да ли је могло нешто више да се предузме како се то не би поновило 12. марта. То је питање за саму службу обезбеђења, односно за Безбедносно информативну агенцију, за сам МУП. О питањима безбедности се нисмо бавили ни Зоран Ђинђић, ни ја. Ја мислим да је то била једна од наших грешака и наш пропуст.

Председник већа: Да ли имате било каквих сазнања након догађаја код хале Лимес, да ли је председник Владе др. Зоран Ђинђић, тражио повећање степена његове безбедности личне, повећавање одређених мера, да ли је знао одакле му прети опасност, да ли је био он свестан лично опасности и да ли је знао одакле опасност прети, од кога, од којих лица, од којих учесника, са које стране и у каквој је он лично био ситуацији што се тиче тог појма безбедности, да ли се он осећао сигурним, да ли је очекивао неки нови напад и да ли је имао поверења у службу безбедности у оквиру МУП-а и БИА?

Сведок Чедомир Јовановић: Што се тиче поверења, ја могу да кажем да је он имао поверење у своје лично обезбеђење. Просто то је поверење које је последица дугогодишње ангажованости тих људи. Што се тиче те опасности, након свега, то има потпуно другачији контекст, али ми смо се толико пута суочавали са таквом врстом изазова, много

пута нам је саопштано да се спрема наша ликвидација, да је неко добио новац да то уради, да поведемо рачуна о ономе, о свом кретању. Ја сам се са Зораном видео последњи пут пред свој одлазак из земље. Већ је практично било финале те акције, акције сведок. Усвојен је закон, именован је Специјални тужилац. Тог тренутка је кренула кампања против Специјалног тужиоца. Помињано је његово чланство у ЈУЛ-у, практично је дискредитован један човек, а да није провео ни секунд на функцији за коју је био одређен. Не може се то тако лако објаснити, али ко је нама гарантовао када смо отишли у Кулу у новембру месецу 2001. године да нам се тамо нешто неће десити, ко нам је њему гарантовао 4. октобра, када је отишао на састанак са Улемекком у Адмирала Гепрата, ко нам је гарантовао када смо одлазили у министарство унутрашњих послова 6. октобра на састанак са Влајком Стојиљковићем у зграду која је била пуна полиције. То је био начин нашег живота и то су биле политичке околности у којима је он као председник Владе обављао свој посао. Зоран Ђинђић није био човек који би направио било какву врсту компромиса по том питању. Он није био неко ко би одбио да излази и да обавља своје послове због тога што зна да му је живот угрожен. Оно што је проблематично у свему томе, заправо јесте по мом мишљењу однос друштва и кампања са којом смо се ми суочили након Лимеса. Наиме, тада није било спремности да се то доживи као озбиљан напад на председника Владе. То је јавности представљено од стране наше политичке конкуренције, као покушај прављења жртва од нас. Значи, Зорану Ђинђићу је умањен рејтинг и сада он покушава кампањом од себе да направи мученика, а сви врло добро знамо ко је он. Па, он је шеф Земунског клана, он је шеф Сурчинског клана, он је шеф дуванске мафије, он је балкански капо, то је био свет у којем се он кретао као председник Владе. Наравно да је човек у сваком тренутку размишљао о сопственој безбедности, али мислим да људи који су били његови лични пратиоци и да они који су задужени за те аспекте његове безбедности могу више око тога организационо да Вам кажу. Ми нисмо имали никакву контролу над службама безбедности. Не чуди ме да је један од припадника Безбедносно информативне агенције који се бавио директним мониторингом куће у којој је он становао био сарадник Земунског клана, јер га нисмо ми тамо именовали. Ми смо практично наследили једно друштво, једну државу у којој смо се појавили као протагонисти политике која нема никакве додирне тачке са онима који ту политику треба да спроведу. Велики је проблем излазак Дејана Миленковића из притвора. До тога је дошло, мени потпуно на непознат начин. Знао да ме је позвао новинар који је присуствовао конференцији за новинаре Миленковићевог адвоката и рекао како је могуће да је Миленковић пуштен. У том тренутку нико у државном апарату није знао да се то десило. Питање организације службе безбедности је јако комплексно и оно не може да функционише независно од других

система у нашем друштву, поготово не може да функционише ако је отворено непријатељство са неким другим службама безбедности што је био случај у том тренутку. Мислим да се треба узети у обзир чињеница да су доведени људи на руководећа места у БИА, који практично нису имали времена ни да се осврну и то је била једна од безбедносних слабости те одлуке. Зашто је до тога дошло, зато што је била припремљена акција сведок и припремљено хапшење Земунског клана. Порука је била јасна. Смењивање Савића и Брацановића била је објава рата и ЈСО-у и Земунском клану и у том практично тренутку свака врста екстремизма била је очекивана, али нико није могао предвидети оно што се десило 12. марта.

Председник већа: Добро. Ја више питања немам. Да ли чланови већа имају питања?

Судија Милимир Лукић право на питања, изволите.

Судија Милимир Лукић: Поменули сте Душана Спасојевића током Вашег излагања. Интересује ме када сте први пут чули за тог човека, да ли сте га упознали, када и хронологију даљег догађаја везано за ту личност?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, за Душана Спасојевића смо сазнали након отмице Мирослава Мишковића. Наиме, тада се први пут то име појавило у круговима у којима сам се кретао ја, дакле, у круговима руководства ДОС-а, Владе. Мирослав Мишковић је угледни бизнисмен и то је био шамар нашој држави. Отети једног од првих пословних људи у земљи је више него јасна порука која говори о недостатку наше снаге и са друге стране о постојању снаге на местима на којима тако нешто не би смело да стоји. Дакле, тада сам чуо за Душана Спасојевића. Накнадно, у тим разговорима који су тада вођени, сазнали смо и да он фигурира као особа која је у некој врсти кумства са Милорадом Улемекком што је само по себи представљало шок за све учеснике тог састанка, јер је Улемек један од особа које су биле ангажоване у хватању отмичара Мирослава Мишковића у акцији коју је спроводила полиција. Ја не могу до детаља да Вам кажем о тој акцији јер директно са тим чињеницама нисам упознат, али рецимо знам да је Душану Михајловићу у његовој канцеларији у једном тренутку звонио телефон. Да се Душан Михајловић јавио на телефон и да је са друге стране чуо глас непознатог мушкарца који је од њега тражио да повуче полицијске снаге које су биле постављене на одређеним пунковима у граду што је говорило заправо о цурењу информација из врха министарства унутрашњих послова, да би тај разговор био уверљивији, у једном тренутку је и Мирослав Мишковић био принуђен да тако нешто

затражи од Душана Михајловића. Дакле, у тим околностима смо сазнали за Душана Спасојевића, али је наравно накнадно у анализама које су спроведене он препознат као човек који се појавио тог 7. октобра. Веома добро памтим тај 7. октобар због тога што је то био дан у којем је Коштуница положио заклетву у Сава Центру након конститутивне седнице Већа грађана и Већа Републике новоизабраног сазива Скупштине Југославије. Значи, тог дана је постојала могућност сукоба ЈСО-а и јединица које су биле лојалне генералу Павковићу. Тада је од нас затражен састанак и он је одржан у кући Драгољуба Марковића. То је једини мој састанак са Милорадом Улемеком у тој кући, а то Вам говорим због оних наводних чињеница које се везује за наше априлске сусрете, вечере и договор око трансферисања 600 килограма хероина на запад. Дакле, тог 7. октобра је једини пут Милорад Улемек био у Сурчину, а на састанку са Зораном Ђинђићем и са мном. Тема састанка је заправо била могућност тог сукоба, пошто је ситуација била озбиљна, ми смо одлучили да са свим упознамо Коштуницу. Одатле смо отишли у Палату федерације, а у пратњи Улемек. У једном од тих пратећих возила налазио се и Душан Спасојевић. То нам је накнадно практично саопштено у том тренутку када смо у мају месецу почели да истражујемо позадину тог чудног односа Луковића и Спасојевића. Ја сам се са њим срео по његовом изласку из затвора у октобру месецу 2001. године, али не тако што је он тај састанак тражио, него тако што сам се јавио Улемеку који се вратио из Грчке. Био је 5. октобар и преко момка из обезбеђења ступио је са мном у контакт и тражио да се хитно сретнемо. Отишао сам, прво сам покушао да тај састанак одложим за сутра, јер је већ било касно поподне, али он је инсистирао да се одмах са њим нађем и да одмах поразговарамо. Отишао сам, консултовао сам се са својим сарадницима. Отишао сам, сачекало ме је једно возило на ауто-путу. То возило је полиција пратила, одвела ме до куће у Земуну која је била недовршена. Тамо сам кратко разговарао са Легијом и испоставило се да је тај састанак заправо састанак који има неку врсту симболичног карактера. Све се одиграло 5. октобра и оно што ми је тада речено заправо се везивало за поруку годину дана после 5. октобра, можемо да направимо анализу Ваше коректности према мени. Како сте ми узвратили. Отпуштен сам из полиције, значи отпуштен сам из полиције, воде се судски поступци против мене, планирате моје хапшење због Ибарске магистрале и планирате моју екстрадицију Хашком Трибуналу. Тада ми је први пут он лично рекао да има контакт са генералом Томићем, а у ванредном стању 2003. године на захтев Владе војна служба безбедности извршила је анализу контаката генерала Томића са припадницима Земунског клана односно врхом ЈСО-а и у тој анализи између осталог, помињу се подаци да је током лета 2001. године дошло до првих сусрета између представника војне службе безбедности са једне стране и са друге стране представника Јединице за специјалне

операције односно Земунског клана. То су били и у једном и у другом случају потпуно неоправдани сусрети, јер формацијски војна служба безбедности нема ништа са Јединицом унутар министарства унутрашњих послова, а још мање има везе са Земунским кланом. Међутим, накнадно се испоставило да су разлози тих сусрета много озбиљнији и да то нема никакве везе са законима већ са потребом да се сруши једна политика, макар и по цену убиства човека који је њен први протагониста. Једини озбиљан сусрет са Душаном Спасојевићем био је тај о ком сам претходно говорио, у дану побуне ЈСО-а, када сам ја отишао у кућу у којој је живео Улемек и у тој кући поразговарао пет минута са њим. После тога га нисам видео, односно нисмо разговарали. Био је присутан у Кули у једној од споредних просторија, али нисмо разговарали. То је веома занимљиво јер је то био један од начина додатне криминализације мене и још неких људи који су били најближи сарадници председника Владе у обрачуну који је само убрзан након погибије Зорана Ђинђића 12. марта. Оно што је мени више него јасно јесте заправо политичка позадина тога. Ви сте се са једним од актера тих сусрета срели овде када је он изјавио да се само шалио, али оно што је био дужан да каже и оно што су данас дужни да кажу пре свега људи из окружења актуелног председника Владе јесте природа њихових одлазака у Шилерову улицу, јер су паралелно људи из Земунског клана одржавали ту врсту контаката и чести гости Шилерове улице били су и особе из најближег окружења Војислава Коштунице. То исто говорим на основу чињеница са којима сам упознат током побуне ЈСО-а. Зоран Шапи, актуелни председник Скупштине државне заједнице, Горан Илић члан кабинета Војислава Коштунице, генерал Томић, Раде Булатовић и наравно Градимир Налић који је током 2002. године чак и захтевао од Земунског клана да врати и пронађе изгубљени ауто Војислава Коштунице у Београду, што су они и учинили.

Судија Милимир Лукић: Да ли је то све везано за ову хронологију догађаја за личност Душана Спасојевића?

Сведок Чедомир Јовановић: Јесте везано, наравно ту постоји још једна шпекулација која се везује за период његовог боравка у Централном затвору. Ја сам због преузетих гаранција према Слободану Милошевићу више пута одлазио у Централни затвор у периоду боравка Слободана Милошевића који је у Централном затвору заправо био од краја марта месеца 2001. године па до 28. јуна, дакле, непуна три месеца. Ти моји одласци, као и један одлазак који сам уписао у Централни затвор, иако нисам присуствовао сусрету Улемека са његовом супругом, злоупотребљени су како би се они поистоветили, како би се ја довео у везу са Душаном Спасојевићем. Ја са тим човеком нисам имао никакав контакт у Централном затвору. Једини контакт сам имао посредно преко

његовог адвоката који овде седи, господина Миливојевића, који ми је предао, на сопствени захтев тражио и предао случај односно судске списе које су се у том тренутку везивале за улогу Спасојевића у отмици Мирослава Мишковића. Душан Спасојевић то је један од проблема наше борбе са организованим криминалом. Душан Спасојевић је био осумњичен за отмицу Мирослава Мишковића али се у затвору налазио прво по основу фалсификоване путне исправе, а потом на основу изјаве неког предузимача којем је остао дужан новац за пружене услуге. Када је адвокат Миливојевић мени предао судске списе истовремено је рекао да Душан Спасојевић седи у затвору неоправдано, да је он спреман да сарађује са полицијом, али да истовремено такву сарадњу не може да оствари уколико се налази у затвору. И Улемек је разговарао са Спасојевићем у Централном затвору и то на сопствени захтев. Ја том разговору нисам присуствовао, а током тог разговора су вероватно размењене неке чињенице и подаци који су се везивали за одржавање приче која је била озбиљно пољуљана у том тренутку. Међутим, врло брзо су политички догађаји кренули другим током тако да је сама отмица Мишковића остала у другом плану. Демократска странка Србије је напустила коалицију, убијен је Момир Гавриловић. Демократска странка Србије напушта Владу и током јесени потпуно, у апсолутној тишини Душан Спасојевић изашао је из затвора. То није била ни политичка чињеница која би била искоришћена против нас, нити неки податак који би ми забележили. Оно што је јако занимљиво везује се за однос Душана Спасојевића и инспектора градске полиције Слободана Пажина. Наиме, у једном тренутку, током тог лета, дошло се до сазнања да је Душан Спасојевић био регистровани сарадник полиције, односно инспектора Пажина. Након тога је Пажин остварио, али то се већ дешава по изласку Спасојевића из затвора, остварио контакт са Спасојевићем, како би проверио неке његове тврдње које су се везивале за улогу неких других лица у отмици Мишковића и кратко известио полицију да су Спасојевићеве тврдње бесмислица и да он мисли да је полиција урадила исправно свој посао. И још један податак који је веома значајан везује се за поруку Душана Спасојевића, коју је у једном тренутку био исказао спремност да сарађује са полицијом и са званичним државним органима у вези са минирањем односно бацањем бомбе на фотокопирницу у Земуну, мислим да је тај случај забележен 1997. године и истовремено исказао спремност да сарађује са државом у вези расветљавања атентата у Будви, да након те поруке коју је он саопштио управнику затвора Блануши, да након те поруке дошло је до заиста невероватног инцидента и нечег што никако не може бити пропуст надлежних служби. Наиме, ми смо обавештени да је мени непозната особа због изгреда ухапшена на Вождовцу, потом прослеђена станици полиције у Вождовцу, из Вождовачке полиције у градску полицију, из градске полиције у Централни затвор, из Централног затвора у хелију Душана Спасојевића.

Пред вратима те ћелије чувар га је претресао и пронашао ватрено оружје код њега. Након тога више Спасојевић није тражио пријем код Блануше и није слао ту врсту информација. Још један податак постоји о планираном бекству Луковића који је током септембра месеца инсценирао своју болест како би био пребачен у затворску болницу, а одатле транспортован у неки од здравствених центара у Београду из ког би лакше побегао. Ти подаци су постојали. Са тим подацима је упознато руководство Централног затвора при чему је велики проблем била чињеница да три месеца није било управника пошто је управник Блануша смењен, тако да је једно време он практично неформално руководио тим затвором, а о тим конкретним догађајима више свакако може да саопшти тадашњи помоћник министра правде који је био надлежан за ту врсту односа.

Судија Милимир Лукић: Ја немам више питања. Хвала.

Председник већа: Право на питања има члан већа судија Ната Месаровић. Изволите.

Судија Ната Месаровић: Данас сте објашњавали садржину и суштину протеста Јединице за специјалне операције када су изашли код Сава центра и том приликом сте поменули да тај догађај има везе са саслушањем оптуженог Улемека тада у Палати правде, као сведока у поступку за Ибарску магистралу. Рекли сте да се Улемек плашио хапшења и лишења слободе. Интересује ме одакле Вам то сазнање да је он имао страх и када сте дошли до тог сазнања?

Сведок Чедомир Јовановић: Сада сам одговарајући на питање господина Лукића рекао да сам се ја са њим срео у октобру месецу 2001. године и да је то био један доста оштар разговор од 15-так минута. Током тог разговора заправо је мени саопштено да смо ми незахвална власт, да не ценимо ту добру вољу и те уступке са којима је ЈСО наступао према нама рецимо 5. октобра, годину дана пре тога и да уместо да их подржимо, ми отпуштамо Улемека из полиције, при чему се ни тиме не задовољавамо већ организујемо случај Ибарске магистрале. Подсетићу Вас да је тада тужилаштво због недостатка доказа обуставило, односно да није ни била покренута истрага против Улемека, али на захтев породица оштећених суд је то прихватио. То је било доживљено као наш напад на њега и то је између осталог једна од чињеница која је поменута у том разговору, уз ово неизбежно позивање на Хашки Трибунал, али Хаг је само лајт мотив. Хаг је емоција која покреће и која је лако прихватљива у целом друштву и због тога су се они користили тиме. Као што и наше политичке конкуренте не интересује много Хаг, али то је најефикаснији начин да се наша власт

сруши и коначно Зоран Ћинђић је морао бити убијен јер је то био једини начин да се та власт сруши, пошто других метода више није било, јер су сва средства била исцрпљена.

Судија Ната Месаровић: Можете ли да ми кажете нешто када сте већ дотакли то питање Хага, имате ли каквих сазнања о учешћу оптуженог Улемека у лишењу слободе Слободана Милошевића и да ли је било ангажованих припадника ЈСО-а?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, јесте, било је ангажованих припадника ЈСО-а и припадника ресора државне безбедности. Оно што могу да Вам саопштим о том хапшењу, заправо се опет везује за те рокове и околности у којима се тако нешто дешава. Ја нисам оперативно учествовао у планирању те акције, то није био мој посао и те ме приче никада нису ни интересовале. Ја сам као шеф парламентарне већине обавештен да је акција почела, како би припремили Скупштину с обзиром да је у том тренутку у Скупштини текла расправа о усвајању буџета. Веома су битни датуми, то је крај марта месеца и земља се налази на привременом финансирању. Уколико се буџет не усвоји до 31. марта практично ми имамо слом јавних финансија. Не постоји легалан начин за финансирање и сервисирање потреба државе и друштва. Због тога смо били суочени са ужасном опструкцијом опозиционих странака, тако да је заиста постојала опасност пробијања тог рока. У тој ситуацији у директном телевизијском преносу ми имамо отворену политичку трибину критичара сарадње са Хашким Трибуналом и људи који позивају на пружање сваке врсте отпора и на побуну. Ту мислим на представнике Социјалистичке партије Србије, Српске радикалне странке али и на представнике Странке српског јединства. Ја сам напустио седницу. Одржао сам кратке консултације у свом кабинету са неколико најближих сарадника и упутио се на Институт за безбедност, зато што је након оног сукоба на капији постало јасно да је акција хапшења Слободана Милошевића пред потпуним крахом у резиденцији Милошевића налазила се јединица гарде, то је био једини председник Европе у том тренутку кога је обезбеђивало борбено оклопно возило, дакле, све што је у том тренутку постојало као могућност сводило се на употребу и то бруталну употребу оружане силе. Мени је то било неприхватљиво као и председнику Владе и у међусобним консултацијама ја сам предложио да разговарам са Браниславом Ивковићем, тадашњим шефом посланичке групе Социјалистичке партије Србије како би он успоставио контакт са Милошевићем. Улемек који је формално био надлежан за ту акцију преузимања капије која је доживела дебакл, саопштио је да је немогуће заузети тај објект без пуно жртава, да се не може гарантовати безбедност ни члановима Милошевићеве породице, ни Милошевићу лично и истовремено је рекао да је остварио

контакт са Милошевићем и да је Милошевић наоружан и да исказује спремност чак и да се...

Судија Ната Месаровић: Не морате даље. Само сам питала о учешћу. Интересује ме још нешто. Говорили сте данас о плановима који су постојали за освајање аеродрома, телевизије и зграде Владе код припадника Јединице за специјалне операције. Да ли су то били уопштени планови и зашто повезујете постављање тих планова са актуелном Владом, која је била у том тренутку?

Сведок Чедомир Јовановић: Зашто, па зато што је то демонстрација силе. Као што су дошли на Газелу, они су могли да се ушетају у Републичку Владу и да држе конференцију за новинаре или да именују новог министра полиције, ако је то зависило само од њих, значи, на страни актуелне власти није постојала оружана сила која би могла да се супротстави претњи са којом се суочавала. То је била демонстрација силе. Заузимање аеродрома је демонстрација силе. То је потврда снаге и наше немоћи и о томе се отворено разговарало. То су могућности које су разматране у њиховим круговима. Обавештајни подаци које смо добијали, указивали су на тако нешто.

Судија Ната Месаровић: Када сте сазнали за те планове, за постојање тих планова?

Сведок Чедомир Јовановић: Током тог протеста. То су биле чињенице са којима смо располагали. Ми смо тада имали и податке о вези врха војне службе безбедности и врха војске са ЈСО-ом, али на жалост и о вези коју су остварили рецимо сви кључни људи у Српској полицији. Заиста смо тада били апсолутно усамљени. Ми нисмо имали никога осим неколицине најближих сарадника који су били спремни да се супротставе ЈСО-у у тренутку у којем га подржава већина државе, председник државе, савезне институције, у тренутку у коме они само траже усвајање закона о сарадњи са Хашким Трибуналом. Када тако нешто тражи Коштуница и када тако нешто тражи ЈСО онда је то политички захтев и онда је то нешто сасвим друго од заправо оне суштинске карактеристике тог протеста, која је била дубоко криминална и није имала никакве везе ни са Хагом, ни са онима за којима је Хаг трагао.

Судија Ната Месаровић: Говорили сте данас нешто о путу генерала Павковића, генерала Томића у Русију и о садржини њихових захтева. Можете ли да нам објасните одакле имате сазнања и одакле Вам је позната садржина њихових захтева?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, као што Вам је, верујем да Вам је познат наш однос са генералом Павковићем. Ми смо 6. октобра тражили смену генерала Павковића и начелника ресора државне безбедности Радомира Марковића. Тог 7. октобра у том хаосу у Сава центру, био је између осталог присутан и човек који ми је пренео поруку Радомира Марковића који је исказивао спремност да се повуче, да поднесе оставку, али уз пружање гаранција безбедности њему лично и његовој породици. Ја сам се са тим сложио, при чему је након обављених консултација Марковић тражио преко посредника да то лично потврди Зоран Ћинђић. Проблем је био у чињеници да се Ћинђић налазио на седници већа република на конститутивној седници али је он упркос свему са те седнице изашао и потврдио ту гаранцију уз јасну оgradu и њега и мене да се та гаранција не везује за нешто што је он урадио противзаконито, већ искључиво за питање безбедности њега и његове породице, коју су могли угрозити било људи који су жељни реванша због свега онога што је државна безбедност чинила током 90-тих година, било неко други. Нас нису интересовали разлози за тај страх, али нам је било важно да њему више него јасно ставимо до знања да то није гаранција, да није аболиција. Тог дана, те суботе је направљен договор. У недељу је Марковић отишао код Коштунице да би га обавестио о оставци коју подноси, а одатле је изашао са договором да се што дуже задржи на месту начелника ресора државне безбедности. Истог дана је одржана седница руководства наше коалиције, председништва ДОС-а на којој је ултимативно од Коштунице захтевана смена Павковића. Он то није прихватио. То је била последица договора који су прављени 6. октобра иза наших леђа између Милошевића и Коштунице, након консултација обављених са Руским министром иностраних послова. Тада је разматрана теза по којој би евентуално Коштуница предложио Милошевића као председника будуће Савезне Владе што је Коштуница одбио уз констатацију да једошло тако нешто не би прихватили. Алтернативно решење је заправо био Зоран Жижић, човек који је био задужен да буде чувар тог договора и неко ко је практично до 28. јуна на такав начин и водио политику Савезне Владе. Он је поднео оставку дан након екстрадиције Слободана Милошевића, што довољно говори о његовом односу према обавезама те нове демократске Србије. Генерал Павковић је дуго времена слепо извршавао налоге Војислава Коштунице. Међутим, у једном тренутку је ту дошло до сукоба. Не желим да улазим у мотиве тих сукоба, да ли су они последица Павковићевог карактера или са друге стране екстремних захтева Коштунице са којима је он суочавао Павковића јер је Павковић одлучио да промени страну. Покушавам да будем директан, односно да почне да сарађује са Републичком Владом, са Зораном Ћинђићем и са нама као његовим најближим сарадницима и у том његовог додворавању саопштени су нам подаци који се везују за тај 6. октобар, подаци који се

везују за налог који је дат специјалној јединици Војске Југославије која се налази под директном командом начелника Генералштаба, да се упадне у Биро за комуникације Владе Републике Србије. Формално је тај налог издао Павковић, али је оперативно том акцијом управљао Градимир Налић. У ванредном стању смо добили изјаве официра којем је било забрањено да сведочи пред анкетном комисијом упркос захтеву и Савезне Владе и министра одбране, а на основу одлуке заступника начелника Генералштаба Бранка Крге. Бранко Крга је у том тренутку био на непостојећој функцији јер не можете бити заступник начелника који не постоји. Ипак, његова одлука је била тако чврста и она је била спроведена, односно била је извршна, упркос свим другим непринципијелностима. Тек у ванредном стању смо дошли до пуне истине која говори заиста о тешкој злоупотреби војске у обрачуна са нама. Генерал Павковић је тада говорио и о том 28. јуну, односно о настојањима војске и захтевима са којима је врх војске био суочен, како би се спречила Милошевићева екстрадиција Хашком Трибуналу и тада је говорио о одласку у Москву тог четвртка. У петак је прекинут протест, између петка и суботе. О одласку у Москву са генералом Томићем како би тамо негде пронашли покриће за евентуално увођење ванредног стања. Мислим да је из свега онога што се потом десило јасно колико су они подршке тамо нашли односно нису нашли, ја не мислим да манипулишем односом Русије и Србије, али су то неке чињенице и то заправо баца потпуно другачије светло на једну институцију која је била дужна да штити закон и устав ове државе, а то није чинило из тих кругова су ми познате те информације, као и низ других информација, оне које се везују рецимо за случај писама Љиљане Бухе. Наиме, та писма је у кампањи у септембру месецу 2002. године почео да објављује недељник «Национал». Био бих неискрен када бих рекао да је то само недељник «Национал» добио, тј. дневни лист «Национал», извињавам се, то су добиле све редакције у Београду. Оно што је за нас било изненађење заправо јесте чињеница да се рецимо у новинској агенцији «Бета» појавила лично Љиљана Буха која је у том тренутку била особа за којом је полиција трагала. Она се појавила и донела писмо у коме жестоко оптужује и Зорана Ћинђића и мене и свог супруга и то се заправо, то једно писмо се потом претворило у бруталну кампању која је заправо била лајт мотив Коштуничине председничке кампање. Доказ да смо ми криминалци била су писма Љиљане Бухе која су цитирана на свим политичким скуповима Војислава Коштунице и тог септембра и у децембру месецу. То је важно због тога што се тако ствара атмосфера у којој је онда логично поверовати да ће се убиством председника Владе неке ствари разрешити. То није моја паушална процена. Сада је, пре месец дана је убијен председник Либанске Владе након спроведене истраге коју су водили инспектори Арапске лиге и Уједињених нација и Либанског министарства. Донета су два закључка. Први да Сирија није

извршила атентат и други да је Сирија одговорна за смрт. Ја не могу да кажем да располажем чињеницама да је Коштуница извршио атентат на Зорана Ђинђића, али је одговоран. Тада је генерал Павковић нама предао траку, траку значи пошто је официр Војске Југославије који је истовремено вероватно толико пута то урадио, он је снимао свој разговор са главним уредником «Национала». До тог разговора је дошло након једног од писама у којима Љиљана Буха оптужује и њега. Он је звао телефоном Предрага Поповића, главног уредника «Национала» и питао га зашто то ради. Поповић је рекао да то ради за паре и да не сме да одбије и да иза тога стоји Душан Спасојевић и Легија. Те траке су постојале. Те траке је имао Небојша Павковић који нам је донео те траке.

Судија Ната Месаровић: Још једно питање, рекли сте након догађаја код Лимеса, када сте сазнали ко је управљао камионом, да је то Дејан Миленковић, да сте то саопштили председнику Владе. Шта сте Ви у том тренутку знали о Дејану Миленковићу, ко је тај човек?

Сведок Чедомир Јовановић: За њега смо знали да је нестала особа као Љиљана Буха. Да за њим полиција трага по том основу баш као и за Љиљаном Бухом. Нисмо знали да ли се налази, да ли је припадник Земунског клана или не. Ја се тог човека не сећам. Ја сам неколико пута срео Љубишу Буху, али нисам имао прилике да са њим разговарам. Често покушавам да се присетим свих околности догађаја, јер стално трагам за неким чињеницама. Оно што смо посредно сазнавали, односно што смо сазнали након истраге која је спроведена, заправо везује се за две чињенице. Прву чињеницу да је Љубиша Буха стално страховао да су заправо и његова супруга и Дејан Миленковић убијени због тога што су били њему блиски, а друга чињеница и околност са којом смо заправо накнадно били упознати везује се за ту нову улогу Дејана Миленковића у оквиру Земунског клана, али о природи те улоге и о његовој позицији унутар клана Душана Спасојевића ја не могу много да Вам кажем. Постоји једна такође невероватна околност, непосредно пре Лимеса, у Окружном тужилаштву је ушетао Дејан Миленковић са Љиљаном Бухом, да би поднели кривичну пријаву против Љубише Бухе. Нико полицију није обавестио да се тако нешто десило већ је онако у складу са прописима рада тужилаштва упућен писани захтев министарству унутрашњих послова да се провере наводи Љиљане Бухе. Ја мислим да је у њеној пратњи био Дејан Миленковић. То је посебан проблем јер је тужилаштво тада тако нешто урадило иако је немогуће да нису знали да се трага и за Љиљаном Бухом и за Миленковићем.

Судија Ната Месаровић: Хвала.

Председник већа: Право на питања имају заменици Специјалног тужиоца. Има реч Милан Радовановић. Изволите.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Сведок је малопре говорећи о протесту Јединице употребио израз демонстрација силе, везујући то и за спољне манифестације, употреба оружја и тако даље, које није употребљено, да се разумемо одмах. Међутим, мене интересује тај појам демонстрација силе, шта значи, да ли је он сам себи довољан или сам себи сврха, или то има некакву дубљу позадину, да ли може нешто у том правцу ближе да нам каже?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, наравно да има своју дубљу позадину. Просто то је био израз њихове снаге да ураде оно што су планирали и наше немоћи да се томе супротставимо. Да су они тог понедељка одлучили да уместо Газеле заузму државну телевизију, они би то учинили као што су заузели Газелу. Да су одлучили да заузму Савезну скупштину, то би било. Значи, то је била демонстрација силе која је врло јасно ставила до знања онима на које смо ми можда рачунали како би се супротставили, ко је тај ко контролише Србе и ко је онај ко може да утиче пресудно на све догађаје у нашем друштву. Значи то је била апсолутно демонстрација силе. Просто не постоји јаснији начин да се тако нешто објасни. Није употребљено оружје, али је опасност од употребе оружја, није била искључена та опасност. Сви су били наоружани. Шта би се десило да је неко одлучио да интервенише, неки савестан полицајац, да се неко томе супротставио. То би било више него изазовно и мислим да сам у праву када кажем да је то била апсолутно демонстрација силе и да је сила у поступцима ЈСО-а била једини аргумент који дефинише коначне одлуке.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Након протеста долази до промена у кадровској структури врха РДБ-а, о томе је сведок већ говорио. Говорио је и о околностима под којима је то рађено. Мене интересује да ли је у том да кажем кадрирању учествовао и окривљени Улемек?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Није. Значи, он у доношењу тих одлука није учествовао. Он је са тим одлукама упознат пошто су оне донете, али је он као командант ЈСО-а у фебруару месецу предлагао поједина кадровска решења, међу којима и Андрију Савића односно Милорада Брацановића.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Када је реч о овој двојници, да ли сведок може да нам нешто ближе објасни

околности под којима су ова двојица отишла са тих функција, значи са места начелника и заменика начелника?

Сведок Чедомир Јовановић: Оно што је важно, заправо јесте прво наш мотив и процена какве ће то последице изазвати. Значи, какве ће бити последице одлуке да се смењују Савић и Брацановић. То је објава рата, као што је њихово именовање било присилно примирје, тако је и њихово смењивање било објава рата. Ми нисмо имали дилеме у реакцију Земунског клана или врха ЈСО-а, која ће уследити након тога, али оно што је претходно урађено, везивало се за потпуну стабилизацију Управе за борбу против организованог криминала, за сазревање Жандармерије, за апсолутно ефикасност која је била приметна у Градском СУП-у, значи ми смо били на неки начин спремни за тако нешто. Оно што је такође веома важно јесте заправо питање статуса и Савића и Брацановића. Они никада нису били начелник и заменик начелника. Они су од првог до последњег тренутка били заправо вршиоци дужности тих функција.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Ако сам ја добро разумео, ја бих само поставио питање, сведок ако може да потврди или не, да ли је то када каже објава рата, да ли је то објава рата организованом криминалу?

Сведок Чедомир Јовановић: Да. Земунском клану и врху ЈСО-а који су пристали на прекид протеста у новембру месецу 2001. године, уз ту врсту уступка и нама је било јасно да је тако нешто неминовно јер нам је потребно време да би стабилизовали одређене структуре у држави које би потом биле у стању да доврше ту борбу против организованог криминала. Са друге стране верујем да су они на то пристали због тога што су рачунали да ће се лакше са нама обрачунати за 3 или 6 месеци, него у том тренутку, тог новембра 2001. године, али све време говоримо о организованом криминалу, а тај организовани криминал не почива само на подземљу, него је дубоко укорењен у политику те прошлости, у ратне злочине са једне стране, у ратне профитере са друге стране, у оне који су наши политички противници који због неспособности да се са нама обрачунају политичким средствима пристају на повремена партнерства која су се препознавала у том односу Зорана Шамија са Душаном Спасојевићем, Горана Илића, члана Коштуничиног кабинета, са истим Спасојевићем, или свих других људи који су остваривали континуиране контакте са тим особама, све до 12. марта 2003. године. За нас је изненађење да је и Небојша Човић имао контакте са Улемеком јер никада о томе није говорио ни на седницама Владе, ни на седницама наше коалиције, нити је било када тако нешто саопштио Зорану Ђинђићу. То је податак са којима нас је он лично упознао месец дана по

завођењу ванредног стања у ситуацији у којој је заправо започео заједно са Војиславом Коштуницом политички обрачун са мном због тога што ме је препознао као једног од људи који инсистирају на потпуној ефикасности акције «Сабља».

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Сведок често употребљава реч Земунски клан, да ли може нешто више да нам каже, ко је тај Земунски клан, чиме се он бави, ко га чини, ко је на његовом челу?

Сведок Чедомир Јовановић: Не могу ништа више од оног што је познато у јавности. Ја говорим Земунски клан зато што је то нека, то је општа терминологија која прати Душана Спасојевића и његову групу, али оно што је јако занимљиво јесу заправо ти ефекти и утицаји Земунског клана, колико су далеко они пробијали у појединим структурама, у којој мери су манипулисали медијима, на какав начин су финансирани. Душан Спасојевић је финансирао Јединицу за специјалне операције. Мислим, потпуно је илузорно објашњавати за мене, ја поштујем овај суд, али за мене је потпуно бесмислено да ја објашњавам сопствену улогу у обезбеђењу Душана Спасојевића који је купио стан команданту Јединице за специјалне операције. Значи, то је просто реалност. Земунски клан је термин који је опште прихваћен, а о његовим политичким везама, не мислим ту само на Демократску странку Србије, они су имали везе и са Социјалистичком партијом Србије и са Српском радикалном странком. То је врло јасно. Финансирали су, дали су део новца за кампању коју је водила Социјалистичка партија Србије 2002. године и о томе постоје врло јасни подаци са којима смо ми упознати. Дали су, ко год је био против Демократске странке Зорана Ђинђића или нас био је подржаван финансијски, физички, онако како је то било неопходно и онако како су они сматрали да је то њихова обавеза.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Поред те политичке димензије о којој говори сведок када је говорио о Душану Спасојевићу, да ли сведок зна чиме се иначе бавио Душан Спасојевић?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Заиста не знам, осим оног што сам имао прилике да видим у извештајима који су саопштавани одавде из ове суднице или о ономе са чим сам упознат током истрага које су вођене, али Душан Спасојевић је био потпуно непозната особа нама. Он није био карактеристичан припадник београдског подземља. Ако је карактеристичан припадник београдског подземља неко ко има певачицу и неко ко воли да се појављује у медијима, да одлази на неке хуманитарне приредбе и тако даље. Просто, он је био потпуно непозната особа када се десило то са Мирославом Мишковићем 2001. године и он

је остао непознат широј јавности све практично до почетка 2003. године и иступа Љубише Бухе у којима је он у свом телефонском интервјуу на телевизији «Б-92», «Студио Б» и на државном каналу оптужио Душана Спасојевића за нека убиства. Тек тада су практично људи у земљи могли да чују то име. Иначе, оно није било познато јавности. Нисмо знали рецимо никаква сазнања нисам имао о тим убиствима која је извршио. За нас је било све оно што се десило у «Сабљи» онако шокантно колико је својих сарадника ликвидирао. То нико није могао да зна.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли сведок има сазнања о томе да ли су се Душан Спасојевић и окривљени Улемек познавали и од када и каква је природа тих њихових односа?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја сам рекао, значи ја сам Улемека по повратку из Грчке, у којој је он отишао након отказа у служби, ја сам га нашао у тој кући. Нисам знао да је то кућа Душана Спасојевића, али смо тамо разговарали. Дошли смо до тог податка у истрази која је вођена због отмице Мирослава Мишковића податке да је Улемек практично у неком кумству са њим и мислим да се тај њихов однос развијао. Не видим да би га неко нешто угрозио те 2001. године до 2003. године. Накнадно из свега онога што сам могао да чујем заправо је јасно да је постојао знак једнакости између њих двојице.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Једно питање које се надовезује на ову тему о којој сведок говори, у једном тренутку је рекао сведок да нема никакве дилеме да иза убиства покојног Премијера стоје Луковић односно Улемек, пардон и Душан Спасојевић. На основу чега је та тврдња изнета?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, због тога што смо им угрозили интерес. Због тога што је два дана пре убиства председника Владе Љубиша Буха у Словачкој дао изјаву која је постала правноснажна и на основу које је отпочела акција хапшења истог Улемека и истог Спасојевића. На основу тога, на основу тог отвореног непријатељства које је постојало. На основу односа који су из фазе до фазе постајали све екстремнији. На основу података који су нам саопштавани. Љубиша Буха је након тог инцидента, покушаја атентата на њега, у разговору са полицијом између осталог и рекао да су на њега пуцали због тога што су посумњали да је он мени јавио да планирају моје убиство. Наиме, у неким разговорима које су они између себе водили, закључили су како сам ја превише екстреман и како се Зоран Ђинђић од њих дистанцира и игнорише све оно што им наводно дугује и да би онда било добро да му пошаљу поруку тако што ће мене ликвидирати па се онда након тога десио тај случај са убиством генерала Бухе и конференција за новинаре

Душана Михајловића на којој је он саопштио између осталог информације полиције о постојању планова за моју ликвидацију који су потицале потпуно из једног другог света, нису имале никакве везе са Земунским кланом. То је за нас било нешто што је било недодирљиво, али је пала сумња на Буху, један од разлога због којих је на њега пуцано, по његовим речима тада, у полицији је био и тај што су га оптужили да сарађује са нама. Они су тада размишљали о нама као препрекама за остварење својих планова. Једино што им је потребно, то је неки нови Милошевић. Неки нови Милошевић којима ће он бити командант специјалне јединице којој ће моћи да предаје рапорт у строгом кораку, а овај други као сарадник полиције или државне безбедности да убија кога треба и за успут да ради оно што иначе једино зна да ради, а то је диловање хероина. Због тога нико други није био угрожен у мери у којој су били угрожени они и ако ме питате да ли смо направили неког непријатеља, од 5. октобра 2000. године па до тог 12. марта или до данас, да, направили смо их неколико. Сви су они припадници истог злочиначког удружења и ја не видим ту никакву разлику између Јовице Станишића, начелника ресора државне безбедности који је направио ту Јединицу, Франка Симатовића првог команданта, Звездана Јовановића његовог пратиоца, Милорада Улемек човека коме је предао команду над том Јединицом или Душана Спасојевића сарадника те Јединице и човека који је радио прљаве послове за државу Милошевића кад год је то било потребно. Они су једини непријатељи које смо ми направили због тога што смо на себе преузели обавезу рашчишћавања односа у Србији. Мој ауто је одлетео у ваздух након састанка са Франком Симатовићем и Милорадом Улемеком који је организован како би се изашло у сусрет захтеву Франка Симатовића да остане на месту помоћника начелника ресора државне безбедности, због тога што му је живот угрожен. Када сам му поставио питање ко је убио Ивана Стамболића, ко је убио Ђурувију, ко је организовао атентат на Ибарској магистралу и у Будви, он је одговорио да не зна. Па много не зна да би био помоћник начелника ресора државне безбедности, то му је речено, да би 30 минута после тога возило које сам користио одлетело у ваздух. То су чињенице.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли зна сведок под којим околностима и на који начин је окривљени Улемек отишао након смене у Грчку?

Сведок Чедомир Јовановић: Он је отпуштен. Значи, он је отпуштен. Он је након изласка из Централног затвора, мени је јављено да је он из затвора изашао. Зорану Ђинђићу на памет није падало да га види. Ионако смо плаћали скупо цену због тога што смо морали да правимо ту врсту договора са њима 5. октобра, али ја мислим да би без

дилеме ту цену и сваки пут поново платили. Значи, ако треба некога да уверимо да ми не планирамо крвопролиће, или да прећутимо чињеницу да постоји та могућност и да сутра изгубимо ко зна колико људских живота и прокоцкамо једину и последњу шансу, да се ово друштво извуче из хаоса у коме се налазило, онда мислим да немамо право да водимо рачуна само о себи, али Зоран Ђинђић није могао очима да га види и те приче о вечерама, контактима, саветовањима, па то су само, то су, он је портпарол оне политике која је криминализовала Зорана Ђинђића. То су се лепо договорили оне ноћи када се предао у канцеларији начелника јавне безбедности Мирослава Милошевића, Раде Булатовић и Драган Јочић са њим. Првооптужени за убиство председника Владе уместо да се доведе у затвор, доводи се у канцеларију начелника јавне безбедности, који потом изјављује како је оптужница на климавим ногама, оптужница коју је полиција коју он води правила и како не може мирно да спава док његов пријатељ труне у ћелији. Е, у таквој земљи ми живимо.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Након изласка окривљеног Улемека из притвора, до његовог одласка у Грчку, да ли је сведок имао било каквих контаката са њим?

Сведок Чедомир Јовановић: Јесам тог дана када је изашао, ја сам отишао у његов стан. Одвела ме полиција. Возач који је возио моје возило био је ранији припадник ЈСО-а и он ме је одвезао горе. Ја не знам имена тих људи, али је лако то проверити. Неки људи из мог обезбеђења рецимо они о којима Пејаковић говори као о људима који су га испитивали у Управи за борбу против организованог криминала су људи који данас обезбеђују начелника јавне безбедности Милошевића, па би могло и то да се провери, да не би остало нешто недоречено пред овим судом. Ја сам отишао у кућу Милорада Улемека и рекао му да не може више да буде радник полиције, да није искористио шансу. Шансу која је пружена њему пружена је и свима другима. Ми у животу нисмо видели Горана Петровића када је постављен за начелника ресора државне безбедности. Нико од нас, али смо ми инсистирали јер нама је то био довољан податак, нисмо ваљда требали да прихватимо захтев Коштунице да то буде Бранко Црни, а да Марковић буде директор Института. Коштуница је тада давао Радету Марковићу оно што данас не даје Даници Драшковић, али то говори о њему. Нема везе са овим суђењем, извињавам се за ту дигресију. Видео сам га тада и о томе смо разговарали. Он је то прихватио. Није то био неки разговор. Он је то прихватио. Ја сам стварно мислио да је интерес и њега и његове породице и свих да се то тако заврши. Нико од нас није могао ни да претпостави шта је тај човек све урадио, али оно што се до тог тренутка знало је било дубоко компромитујуће и за њега и за државу чији би он

службеник био и то му је речено. То је мој последњи сусрет са њим. Он је након тога, што знам из разговора са Гораном Петровићем, отишао на Институт и тамо раскинуо тај радни однос и отишао. Једини контакт, једина информација која је стигла од њега заправо је стигла опет преко Јединице за специјалне операције. То је било крајем лета када нам је речено, опет су то биле неке чудне везе, али је на крају нама и дојављено да је он ухапшен у Атини и опет је била прича да ли смо ми стајали иза тога и да ли смо ми организовали то хапшење. Нико није знао где се налази уопште. Дуго времена после тога он је говорио да је заправо био у Сингапуру, а не у Атини. Он је ухапшен због фалсификованих докумената. И знам да је онда контактирана Грчка служба безбедности овде у Београду како би се проверило заправо о чему се ради. Нисмо утицали, нити можемо ми да утичемо на то да се неко пусти из притвора уколико има фалсификовани пасош или визу, а јако ми је тешко да коментаришем ту «сајнс фикшн» причу о тих 30.000 долара које сам ја њему дао пошто ми је Зоран Ђинђић рекао да му нешто дам. Човек који учествује у приватизацији нашег «Телекома» и који има за своје партнере прве људе грчке економије, у кеси узима 30.000 долара. Па, то је вређање суда.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Моје питање следеће би било управљено на ту тему, на ту тачку, међутим, сведок је већ одговорио. Само да појаснимо ствари, значи ли то да он окривљеном Улемеку није давао никакав новац приликом одласка Улемека у Грчку?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, ни тада ни било када после тога. Шта ће њему новац када га је имао довољно.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Након повратка Улемека из Грчке у Србију да ли је Улемек имао контакте са покојним Премијером негде крајем јануара, почетком фебруара месеца 2002. године на једној вечери у улици Краља Петра?

Сведок Чедомир Јовановић: Каквој вечери, ја сам био тамо. Он је ушао, видео те паркиране аутомобиле и ушао онако да бесни ту у том ресторану, да истерује неку своју правду, да пита што нисмо ухапсили отмичаре Мирослава Мишковића када су полицији дали податке. Тада су навели иначе полицији име неког човека који је био припадник 63. падобранске бригаде и који је нестао. Реч је о Марку Петровићу, знам, зато што сам хиљаду пута питао и инспектора Новаковића и друге људе, да ли је проверена свака могућност. Ми смо држали њих у притвору максимално. Како је изашао, Спасојевић је био пет месеци у притвору. Луковић је био шест месеци, он је из притвора изашао после побуне

ЈСО-а. Нико од нас није директно знао ништа о томе, али је изашао после шест месеци, колико је провео у притвору. Миленковић је после 4 дана пуштен, две године након тога. Значи, он је тада видео аутомобиле паркиране и само се појавио. Каква вечера, нити би ко са њим седео. Па то је фебруар 2002. године. Па и у БИА и у полицији постоје белешке, документи из којих се види шта они мисле о нама, шта мисле о мени. Да ја седим са њима на вечери, да Зоран Ђинђић седи са Улемеком, па јесте, пошто седе на вечери вероватно су се и дрогирали заједно и онда су у праву сви они који су криминализовали Зорана Ђинђића и сваког човека крај њега. То није тачно. Он се појавио. Видео је та возила ту, ушао. Нико се са њим није поздравио. То је била једна непријатна ситуација и отишао је после 5 минута. Каква саветовања да се Зоран Ђинђић саветује са Улемеком, па у полицији постоје документи који говоре о потезима који су повучени, јер одмах након побуне ЈСО-а, одмах нам је било јасно пошто немамо подршку ниједне службе безбедности у земљи да морамо да правимо, да тражимо подршку на другим местима. Постоје Владе које се боре против организованог криминала и неке Владе са којима ми имамо јако добре односе. Имамо добре односе и са Сједињеним државама али то је други континент. Зоран Ђинђић је у директном разговору са енглеским Премијером и са немачким канцеларом тражио подршку и добио подршку за ону врсту подршке која нам је била неопходна за борбу против организованог криминала. Значи, она се са једне стране везивала за логистичку подршку, давање логистичке подршке, стручно техничке подршке и то је учињено и на основу тога је практично и спроведена потом акција «Сабља» која је била веома успешна.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли сведок зна чиме се бавио окривљени Улемек након одласка из Јединице?

Сведок Чедомир Јовановић: Када је отишао из Јединице?

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да.

Сведок Чедомир Јовановић: Да. Знали смо да отима људе, да убија по граду, то је било опште познато. То је радио, тиме се бавио, није ништа друго радио.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли сведок нешто може ближе, конкретније да каже о томе, о тим тврдњама које износи?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, ко је имао дилему о марту месецу 2003. године ако је већ било распетљано практично и јасно да су

отели Мишковића, ко је имао дилему око отмице Милије Бабовића. Ако су вршене идентификације гласова у БИА па закључено да су исти гласови. Не знам чиме се бавио формално. То не могу да знам осим што је обилазио ресторане по Београду и малтретирао људе у кафићима. То не знам. Не знам чиме се бавио директно, али оно што је јасно мислим да се и у овом процесу наслућује. Толико, не могу нешто посебно о томе да додам, али су то чињенице. Он је у исту драмску онако драмски наступ какав је имао у кући Милије Бабовића имао и у ЈСО-у. У кући Милије Бабовића је плакао због Милијине отмице и онако претио како ће он једног дана да га освети, баш као што је у Кули плакао након одбијања команде ЈСО-а да прихвати да прекине протест, плакао и клео се како он то није хтео. Пред Душаном Михајловићем и преда мном онако на поду клечи велики српски херој и плаче. То Србија треба да зна и Ви као суд.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли сведок има више сазнања о околностима под којима се десио први сусрет између покојног Премијера и Улемека 4. октобра 2000. године?

Сведок Чедомир Јовановић: Наравно да знам. Они су контактирали Љубишу Буху. Љубиша Буха је контактирао нашег пријатеља Драгољуба Марковића. Драгољуб је дошао код нас и рекао да постоји могућност да се оствари контакт са Јединицом за специјалне операције која ће вероватно добити налог да интервенише на демонстрацијама 5. октобра. Након кратких консултација које нису биле консултације уопште. Постојала је дилема да ли да се тај контакт оствари или не. Него, шта то заправо значи и колико је и да ли је он ту представник само ЈСО-а или целе полиције. Донета је одлука да се тај састанак закаже и он је трајао неколико минута у улици Адмирала Гепрата.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Сведок је говорио и о томе да је Спасојевић на неки начин финансирао Јединицу за специјалне операције. Поменуо је куповину стана тадашњем команданту Јединице. Да ли се то финансирање, тај однос Спасојевића према Јединици само на томе завршавао и у томе исцрпљивао или је било и некаквих других додира у смислу финансирања Јединице од стране Спасојевића?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја сам Вам поменуо тај детаљ из једног врло јасног разлога. Наиме, током 2002. године до мене је стигла информација да командант Јединице за специјалне операције тадашњи командант Маричић живи у стану и да говори људима да је тај стан добио од државе, а да сам му ја тако нешто омогућио, што није било

тачно, па је спроведена истрага и врло брзо се заправо дошло до података да сви људи који имају неке специфичне задатке у ЈСО-у који се не везују за оне послове због којих ЈСО постоји, него за потребе Земунског клана, а могу да рачунају на такву врсту аранжмана са Спасојевићем. Дакле, не мислим да је само он добио, знам да су и други добили, да је и другима давао новац, а да су они били ангажовани на пословима који су за њега били значајни. Тако знам за тај стан.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да ли зна сведок на који начин је покојни Душан Спасојевић добио обезбеђење?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Не знам ништа. Не знам ни да је имао обезбеђење. Оно што могу да претпоставим везује се заправо за ту његову улогу у ЈСО-у. Ја сам чуо за ту оптужбу која је изнета на мој рачун о мом наводном, не знам како то да., наредба, не знам како то да назовем, Саше Пејаковића да он обезбеђује Душана Спасојевића, али Душана Спасојевића је обезбеђивало много више људи него што то значи, не само један човек, то је потпуно невероватно да на такав начин неко може да гради своју одбрану, али добро, у реду је, свака, пре или касније свака истина постаје јасна. Ми нисмо имали никакав контакт са ЈСО-ом по том питању од новембра месеца 2001. године. Он је обезбеђење добио зато што је он био командант ЈСО-а баш као и Улемек.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Једно питање које сам пропустио да питам у једном контексту, након изласка окривљеног Улемека из притвора, да ли је и колико уопште имао контаката са покојним Премијером?

Сведок Чедомир Јовановић: Улемек?

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Да.

Сведок Чедомир Јовановић: Ја не знам ни за један контакт након тога.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Не мислим само на непосредне личне контакте, него на телефонске контакте, да ли је имао телефонски контакт?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Па, знате шта, па, ево питајте овде је била Биљана, Зоранова секретарица, па Зоранов телефон је имала неколицина људи. Чак ни чланови Владе нису имали његов телефон. То је потпуно илузорно очекивати да председник Владе телефонски

разговара са њим. Значи, то није тачно. Ја знам за многе лидере ДОС-а који су долазили код мене и тражили од мене да им ја дам Зоранов телефон, због тога што имају неки стари број и не могу са њим да ступе у контакт. Ја не знам ни за један сусрет до ког је дошло између Улемекa и Зорана Ђинђића након смењивања и отпуштања из службе, а веома су ретки контакти до којих је долазило и пре тога. Значи, просто нама је то постало оптерећење, читав тај петооктобарски преврат, за нас је представљао оптерећење. Ми смо људи који много више интересује министарство науке и здравља него министарство полиције. Стално смо се суочавали са питањем ко ће бити министар полиције, ко ће бити начелник БИА, то су биле теме којима ми нисмо желели да се бавимо, да би доказали некако, да би доказали своју невиност ми смо за коминистра полиције предложили особу прелазне Владе коју уопште нисмо познавали. Нико од нас је није знао. Ја сам разговарао са Зораном, он је рекао морамо тамо да ставимо неког ко нема никакве везе са нама. Оптужиће нас да ми сада радимо оно што је до јуче радио Милошевић. Након тога је за министра полиције именован Душан Михајловић. То није био наш предлог. Душан Михајловић је хтео да се бави привредом и да се бави питањем уставне реформе Србије, али са једне стране је Коштуница инсистирао на Налићу, који је из разлога које сам помињао, није за нас могао да буде прихватљив. На другој страни, ми уопште нисмо, ми смо стално говорили дајте неки нормалан предлог, ми немамо, не размишљамо о томе. Размишљамо о финансијама, размишљамо о економским односима са иностранством, размишљамо о здравству, не размишљамо о томе. Ту је за тим столом након неколико сати Душан Михајловић предложен као човек који има велико искуство, као неко ко је био дуго година ангажован у том државном апарату и који тај посао може да ради на задовољавајући начин и он је био привремено решење. Нити је сам то тражио, нити је био наш предлог и далеко од тога да је Улемек на било какав начин био неко ко је био пожељан у нашем друштву, неко кога смо ми за нешто користили, нити са друге стране нисам стекао утисак ни да је он на такав начин доживљавао нас. Просто то је било неповерење које се може опипати. Нити смо ми веровали њима, нити су они веровали нама и то је јасно и зато је тај однос тако брзо пропао. У децембру месецу сећам се да смо Зоран Ђинђић и ја отишли на Југ Србије. Значи, то је било јако тешко време, практично имате прелазну Владу, побуну у полицији која неће да гине на Југу Србије и доле су биле размештене јединице Горана Радосављевића и између осталог и ЈСО-а. Тада је доле био и Радомир Марковић и због те чињенице нама је било неприхватљиво уопште да обилазимо базу ЈСО-а, нити смо то хтели да урадимо. Отишли смо код генерала Радосављевића. После пола сата онако увређен појавио се Улемек у пратњи Радомира Марковића и тако смо ми након тога пропустили тај састанак. Зоран није хтео ту хипотеку, али је то било

неизбежно. И коначно, не знам никога ко је више радио на тој борби против организованог криминала од њега, ако говоримо о државницима у Србији.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Има ли сведок сазнања да ли је Хашки Трибунал показивао интересовање за Јединицу за специјалне операције, не мислим за појединце, о томе се сведок већ изјаснио, него за саму Јединицу?

Сведок Чедомир Јовановић: Значи, ја сам имао контакте са Хашким Трибуналом, који нису били те врсте, просто они су били много директнији и лични и везивали су се пре свега за хапшење и екстрадицију Милошевића Трибуналу и са друге стране за период у коме је Карла Дел Понте у октобру месецу 2003. године донела оптужницу против четири генерала. То је било јако незгодно, то је био политички ужасно компликована ситуација. Улазили смо у изборну кампању и то је практично био захтев који Влада никако није могла, значи процена је била да Влада то не може да испуни. Са моје стране ја сам мислио да смо платили исувише високу цену, да је Зоран убијен због наше спремности да сарађујемо са Хашким Трибуналом и рашчишћавамо то Милошевићево наслеђе и да ми морамо пронаћи паметнији пут и излаз из те кризе, тако да сам се са њом срео те вечери и поновио оно што је рекао и Зоран Ђинђић на њиховом последњем састанку, да ми нећемо штитити ниједног ратног злочинца али да мислим да се мора направити разлика према људима генерала Лукића и у том тренутку ја мислим да је паметнија стратегија била да смо те оптужнице преузели и да смо онда своје планове везивали пре свега за евентуално суђење у земљи или за добровољан одлазак у Хаг који би се завршио пуштањем на слободу до одбране, али то су моји једини директни контакти са Карлом и ту није помињана Јединица за специјалне операције. Али оно што бих желео да Вам објасним, то јесте да се Хаг распитивао за све, значи Хаг се распитивао и за 63. падобранску бригаду и за 72. бригаду, за гардијску бригаду, говорим о војсци. Распитивао се за ЈСО, али и за посебне јединице полиције. Распитивао се и то је јасно, за неке конкретне личности, које су онда давале изјаве том Трибуналу. И Павковић је разговарао са представницом Хашког Трибунала, али никада до дан данас, никада ниједна особа која је била припадник ЈСО-а није поменута као неко против кога се води истрага, као неког ко је обухваћен тајном оптужницом, нити је ЈСО као формација могао бити обухваћен на такав начин. Па, нису обухваћене ни јединице око Сребренице, као јединице, него се помињу конкретни појединци, који се везују за командну одговорност. Значи, то је била апсолутна манипулација. Свесна манипулација људи који су злоупотребљавали тежину Хашког проблема на тој аргуменацији настојали да сруше нашу Владу.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Само да појаснимо, да ли сам добро схватио, добро разумео да се Хашки Трибунал генерално, између осталих формација интересовао и за ЈСО као полицијску формацију?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Ја то нисам рекао. Значи ја тако нешто не знам, али да је то, када би случајно то било тачно, то не би представљало никакав преседан нити би то било било шта посебно, пошто се Хашки Трибунал по природи свог посла, тако је организован, бави свим тим питањима, али због тога сам навео овај рецимо пример Сребренице или Овчаре. Процес за Овчару се води пред Специјалним судом за ратне злочине. Не суди се ту формацијама. Значи никада нисам сигурно, ни Зоран Ђинђић ни ја, никада нисмо добили било какав податак који би се везивао за неко конкретно име, припадника ЈСО-а за којим Хаг трага, преко тајне оптужнице или због истраге коју спроводи, а да ли је у неким причама поменут ЈСО, да ли је неко тражио образложење у вези са ЈСО, ја то не могу да Вам кажем, али оно што знам то је ово што сам рекао.

Заменик Специјалног тужиоца Милан Радовановић: Везано за интересовање Хашког Трибунала и ситуације овде у земљи, сведок је говорио о некаквом покрету или акцији «Стоп Хагу». Да ли нешто може ближе да нам каже о томе, је ли то један покрет који је имао неку институцију, да ли је био како бих рекао уобличен, шта је то представљало у ствари?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, то је ратно братство. То је злочиначко удружење. То су они људи који су оставили стотине хиљада уништених живота у последњих 10 година иза себе, а овде се вратили као победници иако су у свим ратовима били неуспешни. «Стоп Хагу» је акција са којом смо ми упознати у периоду ванредног стања, односно као што сам рекао да је у току побуне ЈСО-а Хаг само био изговор за оно што је био дубоки и суштински интерес, а везивао се пре свега за спречавање хапшења, рушења Михајловића и Петровића због истрага које су покренули. Тако и овде акција «Стоп Хагу», само је био један лајт мотив односно нешто што је помињано као оно што ће уследити након убиства Зорана Ђинђића, човека који је издајник, који српске патриоте продаје Хагу. Значи само је потребно њега уклонити, ионако је држава против њега, после тога ћемо наравно ми добри Срби завладати Србијом и то је акција «Стоп Хагу». Ја на такав начин говорим о томе, а злочиначко удружење је нешто што је много озбиљније, што је дубље. То су структуре које су преплетене. То је нешто што није истражено због тога што на другој страни не постоји држава која је имала снагу за тако

нешто. Јовица Станишић је одмах по хапшењу рекао оно што је потом постала кампања против Владимира Поповића и против мене. Питајте Бебу и Чеду зашто је убијен Зоран Ђинђић. То су једине његове реченице које је изговорио у полицији. Због тога сам тражио да се спроведе истрага и против нас. Ја нисам изненађен оним што се након тога десило. Притисцима којима смо били изложени. Разноразним теоријама, инсинуацијама. То је била стратегија и план. Да сам којим случајем ја страдао уместо Зорана Ђинђића, напад би био на Зорана Ђинђића да ме је он ликвидирао као што је «Блиц њуз» то објавио на насловној страни 2002. године и са тим није завршено ни данас. Зато се руши Специјални суд, зато се води кампања против Специјалног тужиоца, зато се води кампања против сведока пре него што они треба да се појаве у судници, али добро, то је нешто против чега се треба борити и то су чињенице које не могу остати по страни.

Председник већа: Право на питања има заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш. Изволите.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Да ли је сведоку познато под којим околностима су ухапшена браћа Бановић, да ли је о томе било речи у Кули, да ли му је познато да су припадници Јединице за специјалне операције били доведени у заблуду у погледу њиховог идентитета, у погледу њихових својстава и слично?

Сведок Чедомир Јовановић: Познато ми је зато што је то било формално оправдање за тај протест. Наравно да нисам учествовао у самој акцији. Знам шта је оно што је претходило том хапшењу. То је био регуларан захтев Хашког Трибунала. Тих захтева је било и раније и ти захтеви су следили и након те екстрадиције браће Бановић Хашком Трибуналу. Ми нисмо као власт уопште у позицији да контролишемо степен оправданости било каквог захтева. Значи, чак и на основу закона који је сада на снази, ми не можемо да полемишемо са Хагом. Ми морамо да испунимо своју међународну обавезу и ту међународну обавезу је Србија испунила и у случају браће Бановић. Јединица за специјалне операције је орган министарства унутрашњих послова, формација министарства унутрашњих послова и они нису ти који тумаче закон. То није тема уопште којом они могу да се баве и којом треба да се баве и то је био најобичнији изговор. По ком закону су Ивана Стамболића бацили у креч, исти они који су се тада бунили због тога што нема закона о Хагу. Закона о Хагу није било јер га није желео Коштуница, а они су Закон о Хагу и у браћи Бановић само пронашли изговор за покретање протеста. Браћа Бановић су испоручена Трибуналу. Један од њих је тамо осуђен на вишегодишњу затворску казну.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Сама операција под којим околностима је испланирана, изведена, да ли су припадници Јединице за специјалне операције знали о којим се лицима ради?

Сведок Чедомир Јовановић: Из разговора, ја нисам био на планирању те акције, просто то никада нисам радио, али оно што сам сигуран, значи, апсолутно сам сигуран да су упознати са сваком чињеницом. Апсолутно сам сигуран да су са сваком чињеницом упознати и да је потпуна неистина теза о њиховој злоупотреби и манипулацији. Да је то апсолутна неистина.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Да ли је и пре смене Горана Петровића и Зорана Мијатовића са њихових функција Милорад Улемек предлагао друга лица на те функције?

Сведок Чедомир Јовановић: Како није. Он се жалио када је запалио дискотеку у Кули. Горан Петровић му је рекао да постоје и други начини да олакша своју савест. То се десило у тренутку хапшења Душана Спасојевића. Накнадно се то истрагом утврдило. Горан Петровић му је рекао да постоји и другачији начин да олакша своју савест, а онда је он то после користио да би по граду пуштао приче о Горану Петровићу као некоме ко је неспособан за тај посао, о Зорану Мијатовићу као човеку који мрзи, који организује кампање против њих. Исто је то радио и против Јединице Поскок. Жалио се на припаднике Поскока који обилазе Београд са његовом фотографијом и питају да ли је то тај човек кога сте видели на Ибарској магистралу. Ми на те приче нисмо реаговали. Просто није Улемек био тај који би формирао наше мишљење о Горану Петровићу, али је он имао сугестије, о њима сам претходно говорио, које су се везивале за улогу Андрије Савића и Брацановића којим је он наменио у фебруару месецу 2001. године и коју ми нисмо хтели да прихватимо.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Да ли је неко од окривљених или других лица отворено претио Зорану Ђинђићу?

Сведок Чедомир Јовановић: Њему лично не. Пред њим су претили мени, али ми смо били упознати са индиректним претњама. Шта то значи, па то значи да су нам зазвонили телефони готово у истом тренутку у мају месецу 2001. године, значи ја сам се враћао из Карађорђева, тамо је био диван тркачки дан, враћао сам се из Карађорђева и ручали смо у Драгољубовој кући у Бановцима. Зоран са својом породицом, Драгољуб са својом породицом, ја сам био тамо.

Када су нам у готово истом тренутку зазвонили телефони без идентификације и поруке да ћемо летети у ваздух. Ми тада нисмо знали да је финализована акција хапшења Душана Спасојевића у Француској, али то су биле поруке које су нам саопштене. Потом, све оно што се дешавало наравно да је индиректно стизало до нас, али директних претњи ја нисам чуо да је било када нешто директно рекао Улемек Зорану Ђинђићу што би се везивало за тако нешто.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Ако сам добро разумео, сведок је рекао да протест Јединице за специјалне операције није био директно скопчан са претходним хапшењем Душана Спасојевића и чланова његове групе, ако сам добро разумео?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Управо супротно. Ја сам рекао да је тај протест организован како би Спасојевић и Улемек остварили своје циљеве да њихови циљеви немају никакве везе са заштитом патриота, да су њихови циљеви дубоко приземни, да се они везују за рушење Михајловића и Петровића због процеса који они воде. Због истраге која није обустављена у случају отмице Мирослава Мишковића са једне стране и са друге стране због истраге која се води у случају Ибарске магистрале.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: А да ли је било речи о притвору против Луковића?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Знам, мислим, било би наивно да кажем да не знам за ту причу. Чуо сам колико је шпекулација у вези са тим, али нико од нас ни на какав начин, нити су они помињали у тим контактима које смо имали, Луковића као неки услов за прекид протеста.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Сада, пошто је сведок потврдио аутентичност онога што садржи транскрипт који је поменут овде, садржину разговора...?

Сведок Чедомир Јовановић: Јесте. Има ту само једна чињеница ту недостаје. Тај непознати мушкарац је по мојим сазнањима Опачић.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Одакле потичу та сазнања?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, накнадно из коментара које смо чули, јер ту се помиње и нека трећа лица, ако пажљиво прочитате видећете да Спасојевић разговара са непознатим мушкарцем и ту му

сугерише шта треба да каже неком трећем, па се онда на основу свега тога заправо затворио тај низ.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: На више места је поменуто руководство Јединице за специјалне операције. Која су лица чинила то руководство, да ли су то били највиши официри или људи који нису....?

Сведок Чедомир Јовановић: Да. То је команда ЈСО-а у којој су се налазили од особа чијих имена ја могу да се сетим, значи, Маричић и Јовановић, знам да је ту била особа која је задужена за интендантске послове, јер су се они представили тада када смо разговарали. Било је петорица. Не знам имена ових других.

Заменик Специјалног тужиоца Небојша Мараш: Хвала.

Председник већа: Право на питања има адв. Рајко Даниловић. Изволите.

Адв. Рајко Даниловић: Сведок је рекао када је први пут био у кући покојног Душана Спасојевића, која је била у градњи. То је у Шилеровој, да не буде забуне. Са којим разлогом је тамо био и колико је после тога био пута и са којим разлогом, ако је био?

Сведок Чедомир Јовановић: У најкраћем поновићу оно што сам рекао. Тамо сам отишао на позив Улемека. Он се у тој кући тада налазио по повратку из Грчке и зато сам тамо отишао и када је избио протест ЈСО-а, јер је то била последња адреса на којој се он налазио, кућа у којој је он претходно живео, кућа у којој сам се ја са њим срео када сам му саопштио да више не може бити радник полиције је била кућа у којој су била погашена светла у којој нико није становао. Значи тада у време протеста ЈСО-а и у октобру месецу када је био тај кратак и доста оштар разговор који се везивао за ето као његов осећај некоректности нас према и Јединици и њему лично.

Адв. Рајко Даниловић: Први пут када сте били да ли се представио власник те куће, којим именом?

Сведок Чедомир Јовановић: Није. То нису такве околности. Ту је било још људи али они нису директно учествовали у том разговору.

Адв. Рајко Даниловић: Значи у време појављивања писама Љиљане Бухе у јавности преко медија, која сте Ви лично сазнања имали,

људи око Вас и тако даље, у вези са тим писмима, садржина тих писама, позадини писама?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, значи веома је важан тајминг, односно време када до тога долази. То је почетак председничке кампање у Србији. Кампање у којој је порука Коштунице као председничког кандидата да ће се обрачунати са криминалом у Србији који штити Републичка Влада. Свако писмо Љиљане Бухе је било програмско начело Војислава Коштунице. Љиљана Буха пише та писма, не зна се где се налази. Тада нам је Павковић пустио ту касету свог разговора са главним уредником «Национала» Поповићем, у којој се дословце помињу Спасојевић и новац који за то добија. До тога долази након покушаја атентата на Љубишу Буху у Земун пољу. Тај атентат је практично прелио, то је била кап која је прелила чашу. Након тога је Буха контактирао полицију и исказао своју спремност да буде сведок сарадник, али полиција није могла да одговори на тај његов захтев због нефункционисања Закона о борби против организованог криминала. Значи, често се не разуме тај вакум од лета 2002. године па до 10. марта када он даје правноснажну изјаву, али тај вакум је искључиво последица неспремности странака да подрже Закон о борби против организованог криминала.

Адв. Рајко Даниловић: Сведок помиње Буху, када га је упознао и који је однос имао са Бухом, ако је имао неке односе?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја сам Љубишу Буху упознао у истом дану и практично истом приликом када и Милорада Улемека. То је 5. октобар 2000. године. Он је човек који живи у истом месту у ком живи и наш пријатељ Драгољуб Марковић, али ни Драгољуб ни он немају директне и блиске контакте. То познанство је из детињства и оно је злоупотребљено у оној монструозној кампањи која је вођена и против Марковића на такав начин и против нас. Кампања која је окончана оног тренутка када је Зоран Ђинђић убијен. Након тога више ништа није било важно. Данас Драгољуб нормално ради свој посао. Успешан је као што је био и у нашем периоду и као што је у осталом био и у периоду који је претходио 5. октобру. Неколико пута, али заиста неколико, два или три пута Љубиша Буха је контактирао Драгољуба Марковића због информација са којима је располагао, које су се везивале за питање безбедности Зорана Ђинђића и до тих сусрета је дошло два или три пута у Драгољубовој кући, али никада то нису били ексклузивни састанци нити по било чему значајни. Просто то су биле ситуације о којима је Зоран толико пута сам говорио да ја не знам шта бих ту могао да додам. Сећам се једне прилике, ишли смо за Костолац 1998. године, значи ишли смо за Костолац 1998. године, тамо смо организовали протест због тога

што је претходног дана председника општинског одбора Демократске странке физички напао Марко Милошевић и ми смо се одлучили да због тога протестујемо у Костолцу. Буха је између осталог добио информацију да ће тамо бити организован инцидент и да би можда било паметније да се све то избегне тако што би ми пролонгирани одлазак. То је рекао Драгољубу, а Драгољуб јавио нама. Ето то су били такви сусрети. 5. октобра сам га упознао и у периоду од 5. октобра до лета 2001. године сретали смо се више пута. Углавном са истим мотивима. Он нам је саопштио причу о новцу који је издвојио Марко Милошевић како би биле извршене наше ликвидације након 5. октобра, али оно што је ја мислим најважније за тај наш међусобни однос је оно што је често злоупотребљавано у том обрачуна са нама, везује се за његове пословне планове. Нико у Демократској странци ДОС-а, а поготово не Зоран Ђинђић није ни знао за асфалтирање путева, а камоли за амбиције и пословне планове Љубише Бухе који је одлучио у том тренутку да почне да се бави тим послом. Можда је најбољи одговор на све то чињеница да је дугогодишњи директор Дирекције односно ЦИП-а и оне дирекције за обнову земље Мркоњић, годину дана био службеник на платном списку Љубише Бухе. Сигурно нисам био ја, неко из Демократске странке или Зоран Ђинђић. Током лета 2001. године, наши односи су прекинути због тога што је он од Драгољуба затражио да му ја омогућим дозволу за поседовање ватреног оружја, што сам ја одбио да урадим јер сам мислио да тако нешто нисам дужан никоме, у коначном то никоме нисам урадио, зашто би урадио њему, али ја мислим да је Љубиша Буха упркос свему одиграо значајну улогу и да је заправо неспособност државе да реагује у тренутку када је он одлучио да сарађује у многоме резултирала оним што се догодило 12. марта.

Адв. Рајко Даниловић: Сада нешто у вези са побуном ЈСО-а да питам још сведока, мада је он доста о томе говорио. Да ли је он у вези са том побуном имао било какав контакт, да кажемо, јер Ви сте били председник већинског парламента, односно групације, а Брацановић је био неки начелник Седмог одељења, да ли сте Ви са Брацановићем у било каквом разговору били у вези са том побуном?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Значи, ја сам Милорада Брацановића такође упознао у том петооктобарском периоду. Није он био човек који је ту играо неку значајну улогу, просто појавио се у Улемековом друштву. Након тога у фебруару месецу или по формирању Републичке Владе, кад је започет процес између осталог и те кадровске реформе државне безбедности, Брацановић је помињан, односно Легија је сугерисао њега као одличног заменика начелника, оперативца који би могао да врло ефикасно сарађује са Андријом Савићем. Извршене су неке поделе и нама се генерално, пошто смо стално настојали да

направимо дистанцу, али не такву која би моментално прекинула све односе, јер тада не би имали контролу, значи покушавали смо да неком политиком компромиса не ризикујући суштину, ми амортизујемо те захтеве, тако да је он постављен на место начелника Седме управе и чињеница да се тамо налазио значила је да практично Улемек може да рачуна на ону врсту сервиса која је ексклузивно право само државе, а због тога је београдски центар односно због тога су Петровић и Мијатовић организовали ту врсту посла независно од Брацановића. Он је био присутан и у ноћи хапшења Слободана Милошевића. Није ми јасно одакле се и он ту појавио, али знам да је у тренутку оне пуцњаве испред куће његово возило ударило у аутомобил у којем смо били ми. То је оно што могу да Вам кажем о њему. Један занимљив податак, мада сам по себи мислим да нема посебну тежину, због чињенице да Душан Спасојевић то не може да посведочи. Наиме, у тренутку тог договора са ЈСО-ом, значи то је већ четвртак или петак, када је постало јасно да ће они бити ти који обављају те послове. Мени је Брацановић јавио да га је Душан Спасојевић позвао на састанак и да му је тај састанак заказао у Кошутњаку и да ми је то јавио просто да знам ако му се нешто деси ко је за то одговоран. Отишао је на тај састанак и након тог састанка заправо је рекао да је био подвргнут правој тортури, да га је Спасојевић под претњом пиштоља испитивао и проверавао да ли је он њима лојалан или је у међувремену исказао нама лојалност, па је сада ту као Тројански коњ доведен у позицију да контактира. Мислим да је практично тог тренутка постало јасно да чак и да није њихов истомишљеник, он нема снагу да им се супротстави и да је стога отворено и директно сарађивао и са Спасојевићем и са Улемеком до последњег тренутка.

Адв. Рајко Даниловић: Али ово у вези са посетом Јединици у Кулу, када је била побуна, да ли сте Ви тада видели Брацановића и имали неки....?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Он је отишао, значи шта се тада десило, значи у четвртак је издата наредба да се напуне цистерне са бензином и формиране су неке ад хок јединице које би браниле прелазе преко реке. Тада је значи у том тренутку је донета одлука да се покуша и нешто што је заиста било понижавајуће за државу, а то је да се контактирају Станишић и Симатовић, како би они евентуално посредовали у гушењу те побуне. Тај састанак је организован на Институту за безбедност. Станишић није дошао. Мислим да је Савић са њим разговарао, а Симатовић се појавио и кратко рекао да он не зна никога ко би могао да утиче на ЈСО и да преговара са њима осим мене лично, што је била отворена провокација, што је у преводу значило, па када сте започели сада и решавајте и ако вам нисам био потребан пре годину дана не видим што би вам сада решавао ја ваше проблеме. Тај

састанак у Кули је организован независно од мене, ја у томе нисам учествовао. Значи, већ је то био посао за Сретена Лукића и за Савића који је био вршилац дужности.

Адв. Рајко Даниловић: Ако Вас добро разумем, Брацановић је постављен ту у току још побуне на место заменика начелника ресора државне безбедности?

Сведок Чедомир Јовановић: Јесте. Оно што је Улемек тражио у фебруару, испуњено је у новембру.

Адв. Рајко Даниловић: Е сада, да ли је Брацановић органима власти и председнику Владе, Влади, или неком из тог круга или министру полиције поднео неки извештај о тој побуни, о томе која је његова улога, шта је било, какве су перспективе, јер је заменик начелника, врши дужност ту?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Он није поднео никакав извештај, нити је од тренутка побуне и обустављања побуне прекида протеста па до 12. марта икада Влада обавештена о стању у Јединици за специјалне операције или председник Владе. Та Јединица је практично оног тренутка када је изузета из ресора државне безбедности стављена формално под надлежност Владе, заправо била ослобођена сваке одговорности и сваке контроле.

Адв. Рајко Даниловић: Да ли Ви имате сазнања како је она финансирана?

Сведок Чедомир Јовановић: Мислим да је финансирана поред оног буџетског система финансирања који се везивао за њихове потребе које се дефинишу пред усвајање сваког буџета, да је отворено финансирана и средствима Душана Спасојевића и Улемека.

Председник већа: Само једно питање ради разјашњења. Пошто тврдите да је тадашњи ресор државне безбедности када је дошло до промене након протеста, када су дошли за начелника Андрија Савић, а његов заменик Милорад Брацановић, били ван контроле Владе Републике Србије и да су финансирани из неких других извора поред буџетских средстава, реците нам одакле Вам је то познато, на основу којих то чињеница Ви нама тврдите, каква је била реакција, да ли је са тим упозната била целокупна Влада Републике Србије са том чињеницом, да је практично једна најосетљивија безбедносна служба ван њихове контроле или је то Ваша нека опсервација или имате неких аргумената везано за такву једну тврдњу?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, не. Није моја опсервација. Када бих се бавио опсервацијама ово сведочење би трајало неколико месеци. То је чињеница. У буџету и буџетској ставци за Јединицу за специјалне операције нигде није стајало финансирање кампање позовите доктора излечићемо тероризам или већ не знам како се зову они плаћени билборди по целом Београду. Рецимо само о том детаљу да говорим. Они су имали систем спонзорства. Узимали су новац од компанија по Србији. Не знам да ли је тај новац даван зато што су им се људи дивили или зато што нису смели да им кажу шта о њима мисле, али су то чињенице. Рекао сам да смо спровели истрагу након тог податка да је командант Јединице за специјалне операције решио стамбено питање, да је добио стан и да у тим интерним круговима објашњава да је тај стан добио тако што сам ја тако нешто наложио, пошто је то био заиста проблем. Није то мене морално дезавуисало, него је то био проблем за полицију у којој нико није добио стан од јануара месеца 2001. године. Значи ми смо донели као Влада одлуку да нема бесплатне доделе станова и то је највећи проблем изазвало заправо у полицији и у правосуђу. Ми смо хтели назависно правосуђе, хтели смо да променимо слику београдског правосуђа, али нисмо имали станове за судије које би добили са стране. Исти случај је био са полицијом. Били су нам потребни инспектори, били су нам потребни неки слободни људи, а нисмо могли да им решимо стамбена питања и у таквој ситуацији се неко хвалише како му је шеф посланичке групе средио стан. То је проблем и пошто ја не волим да ми људи верују на реч, ја онда тражим да се све то одмах провери, јер ни ја не очекујем, ни ја другима априори не верујем. И тако смо дошло до података ко је све добио станове, ко је опремао станове и последње, мислим да је ова кампања која је вођена крајем 2002. године, са оним билбордима, видео спотовима по телевизијама који су емитовани, значи где је она јасно указивала на постојање паралелних извора финансирања.

Председник већа: Ви сте сада одговорили на само део мог питања. Одговорите директно на основу којих аргумената, извора сазнања Ви тврдите да је ресор државне безбедности био у периоду који сам назначио новембра 2001. године након смене Горана Петровића и Зорана Мијатовића са начелством службе, била ван контроле Владе Републике Србије?

Сведок Чедомир Јовановић: Зато што је то, ево врло јасно. Прво, објаснићу Вам систематизацију. Значи, ресору државне безбедности по природи посла којим се бави, не припада таква јединица. Значи, ресор државне безбедности нема униформисане припаднике. То је била једна модерно организована, савремена јединица која по свом карактеру

припада оружаним снагама неке земље, војске, армије, никако, чак није ни полицији. Са својим хеликоптерским јединицама, са својим разноразним специјализованим тимовима, то није била јединица којој је место у ресору државне безбедности и тада је у новембру месецу донета одлука да се та јединица на њихов захтев измести из ресора државне безбедности и да они директно буду под Републичком Владом. То је тако формулисано, значи директно, али то у пракси и у животу, то тако не функционише. Значи министарство унутрашњих послова је и даље било формално надлежно за ЈСО. Значи Јединица за специјалне операције је била део организације министарства унутрашњих послова и када би сада овде постојао пано, онда та слика би изгледала на следећи начин, министар унутрашњих послова, лево начелник јавне безбедности, десно начелник државне безбедности. У средини значи на овој левој страни је Управа за борбу против криминала и Градски СУП и погранична полиција и шта ја знам, али у средини Јединица за специјалне операције. Тог тренука је та Јединица била изузета из свих активности унутар министарства унутрашњих послова и била је практично остављена ту, да чека тај коначни обрачун. Ето то је тако.

Председник већа: Добро. Ви сте...

Сведок Чедомир Јовановић: Никаква контрола над њима није постојала.

Председник већа: Ви сте одговорили сада опет делимично на моје питање, међутим, суштинска тврдња коју сте Ви изнели јесте да ресор државне безбедности није био под контролом Владе Републике Србије од новембра 2001. године, то је Ваша тврдња сада приликом сведочења на питање адв. Рајка Даниловића. Међутим, Ви сада говорите о томе у којој позицији формално правној се налазила Јединица за специјалне операције у односу према МУП-у и Влади Републике Србије. Мене интересује та Ваша оцена на чему се базира или сте Ви то погрешно се изразили па сте говорили о ЈСО-у, а не о ресору државне безбедности?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Говорио сам и о ресору државне безбедности.

Председник већа: Да, али чиме аргументујете, дакле, који су извори сазнања, да ли су то разговори са највишим државним функционерима, да ли су то људи који су одбијали евентуално да подносе извештаје о безбедности у земљи, стању безбедности, редовно подношење извештаја Скупштини, одбору за безбедност, то су све видови контроле, дакле, када је БИА, ресор државне безбедности је под

окриљем Владе, као извршни орган, управља и њима пошто је надређено министарству унутрашњих послова, а министарство унутрашњих послова надређено ресору државне безбедности, дакле, та комуникација ако не постоји као што Ви тврдите, морате рећи на основу чега, да ли се не подноси извештај, да ли се председнику Владе, министру унутрашњих послова не подносе извештаји, везано за стање у земљи, стање безбедности, опасности, контраобавештајне делатности, разумете шта су њихове функције, дакле, да ли сте мислили на то и на основу чега Ви тврдите управо то што сте рекли?

Сведок Чедомир Јовановић: Значи, кратке чињенице. Прво, о томе сам већ претходно говорио, именовање Брацановића и Савића није именовање које смо ми желели, именовање којим би ми били задовољни. То је било последица прилика у којима смо се налазили. То је било изнуђено решење. Значи, не постоји међусобно поверење, то је први ниво. Други, могу Вам сликовито рећи, на пример хапшење генерала Перишића, потпредседника Владе, ми за то сазнајемо преко средстава јавног информисања и тако што је истовремено војна полиција покушала да уђе у зграду и ушла у зграду и извршила претрес кабинета потпредседника Владе, па је елементарна обавеза Безбедносно информативне агенције у тој служби државне безбедности да се бави између осталог и том врстом контраобавештајне заштите. Генерал Перишић је месецима праћен. Тада је именовање Брацановића и Савића у «Нину» Булатовић саветник Коштунице, за националну безбедност, протумачио као тријумф патриотизма и постоје бројни примери. Добијали смо извештаје, али су ти извештаји били, значи, новине су биле ексклузивније од извештаја са којима смо ми располагали о свему што се дешава у граду. Значи, није постојала никаква ефективна и ефикасна сарадња између ресора државне безбедности и коначно судбина Зорана Ђинђића је најбољи пример тога. Људи који су постављени на руководећа места су били људи који су били избор Владе, па опет нису могли да одговоре послу којим су морали да се баве, да ли је то због времена, због њихове способности односно неспособности, ја у то сада не могу да улазим, али никаква сарадња ресор државне безбедности је био изван сваке контроле, уколико су теме о којима се разговара стање у ЈСО-у и Земунски клан.

Председник већа: Добро. Наставите са питањима.

Адв. Рајко Даниловић: Ја бих се сада мало вратио на ову отмицу Мишковића. Сведок рече да он није био у посети Душану Спасојевићу у притвору, да ли је он водио његову супругу у притвор и омогућио тај састанак са Душаном Спасојевићем?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, као што сам рекао, ја сам био присутан разговорима тј. ја сам посредовао у одласку супруге Милорада Улемека у Централни затвор у ситуацији о којој је јавност обавештена да је, односно јавност, Јединица обавештена да је из Градског СУП-а Улемек пребачен за Хаг.

Адв. Рајко Даниловић: Ја Вас друго питам.

Сведок Чедомир Јовановић: Та околност је злоупотребљавана у кампањи која је уследила након ванредног стања 2003. године. Они који су тада изашли у јавност са тим подацима су моји политички противници и људи који нису бирали средства да би се са мном политички обрачунавали. Свака породица има несметано право посете притворенику у Централном затвору, уколико се са тим сложи истражни судија и то су чињенице. Али под притисцима којима су били изложени поједини људи, мени је било логично да се и тако нешто дефинише као облик борбе против не само мене, него против читавог круга људи. На крају је та прича завршена оним саопштењем из прошле године у којем наравно Демократска странка стоји иза ликвидације Зорана Ђинђића, а не Земунски клан и ЈСО.

Адв. Рајко Даниловић: Ја све то разумем. Значи Ваш одговор мене занима, јесте ли или ...?

Сведок Чедомир Јовановић: Мој јасан одговор је да је то апсолутно неистина.

Адв. Рајко Даниловић: Да ли имате сазнања ко га је посећивао у притвору од јавних личности или функционера или од неких других људи?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, оно што постоји као посредна сазнања, значи ја немам доказе за тако нешто, али постоје посредна сазнања заправо јесу контакти до којих је дошло између представника Демократске странке Србије и Душана Спасојевића након изласка из затвора и оно што су такође посредна сазнања заправо јесте оно што се везивало за контакте, за тај однос Душана Спасојевића и судског процеса који се водио у Четвртом општинском суду где се он врло често, значи где се он врло често позивао на мене и на неке људе који су се тада налазили у врховима власти, али то је облик њихове манипулације. Ја не могу да се против тога борим. Значи, чуо сам оно што је нама било веома важно јесте та бескомпромисност Четвртог општинског суда у тој фази. Знам да је тужилаштво било изложено високим притисцима али да

је дуго времена водило тај судски процес и да га је коначно задржало у неком активном стању све до 12. марта 2003. године.

Адв. Рајко Даниловић: И на крају бих питао, говорио је мало о састанку који је био између покојног Премијера др. Зорана Ђинђића и Милорада Улемека 4. октобра, па онда 5., 6., 7., није важно, е сада моје питање је било и он је говорио о разлозима, да ли су постојале неке претње о ликвидацијама њих као ДОС-а који је водио ту грађанску побуну и захтев за признавање резултата избора за председника СРЈ и да ли има о томе нека сазнања?

Сведок Чедомир Јовановић: Да. Јесу. Те претње су постојале и оне се не везују искључиво за период петооктобарских промена. То су претње са којима смо ми живели и којима смо били изложени током периода Слободана Милошевића на власти. Значи, било као студенти 1996. године или као не знам шеф изборног штаба коалиције ДОС 2000. године. Конкретно смо обавештени 4. октобра да су планирана масовна хапшења руководства наше коалиције и чак и ликвидација уколико буде пружена нека врста отпора. Мислим да смо и у тим разговорима након 5. октобра ми наишли на пуно чињеница и доказа који су томе ишли у прилог. Не желим превише времена да трошим на онај састанак војног врха и коверту коју је том војном врху проследила супруга председника државе са списком људи које треба ухапсити и ликвидирати и адресама на којима се они обично налазе. Сам Улемек је у то време говорио да је он изложен опасности због блискости са нама и због чињенице да није извршио она наређења која су му наводно била издата 5. октобра и тај сукоб је био сукоб у коме нам је опасност по дефиницији људи са којима смо разговарали тог 5. октобра и после 5. октобра, претила пре свега из војних кругова, с обзиром да су они били изван сваке наше надлежности.

Председник већа: Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Прекида се главни претрес ради одмора у трајању од 20 минута.

НАСТАВАК ГЛАВНОГ ПРЕТРЕСА

Председник већа: Констатује се да је приступио бранилац првоокривљеног адв. Момчило Булатовић.

Констатује се да је уз дозволу председника већа напустио главни претрес адв. Драгољуб Ђорђевић.

Наставак главног претреса у 14,40 часова.

Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Да се настави са извођењем процесне радње доказивања наставком саслушања сведока Чедомира Јовановића.

Нека приступи пред судско веће.

Председник већа: Констатује се да је напустио уз дозволу председника већа главни претрес пуномоћник оштећене породице председника Владе др. Зорана Ђинђића адв. Катарина Костић.

Право на питања за сведока Чедомира Јовановића има адв. Срђа Поповић. Изволите.

Адв. Срђа Поповић: Ја имам само врло кратко. Мене интересује овај период између 5. октобра 2000. године и новембра 2001. године, дакле, до побуне, какви су били ти односи између Вас, Владе, покојног Премијера и Јединице за специјалне операције и окривљеног Улемека. Ви сте казали да сте Ви њима дали шансу, шта под тим подразумевате када сте казали да сте им дали шансу?

Председник већа: Изволите одговорите.

Сведок Чедомир Јовановић: Завршили сте питање?

Адв. Срђа Поповић: То је питање, казали сте дали сте им шансу, шта под тим подразумевате?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, практично то значи да Јединица за специјалне операције је била третирана и да се налазила у истој позицији као и све друге формације рецимо у министарству унутрашњих послова Републике Србије и да је сама позиција команданта Јединице за специјалне операције Милорада Улемека била идентична позиција у којој су се рецимо налазили неки други руководећи људи министарства унутрашњих послова Републике Србије. Ту мислим рецимо на Горана

Радосављевића, човека који је на крају дошао до чина генерала у министарству унутрашњих послова и команданта Жандармерије, ту мислим рецимо на наш однос према генералу Бошку Бухи, особи која је дуго времена обављала посао градског секретара за унутрашње послове у Београду, а потом и помоћника министра унутрашњих послова. Ту мислим и на тај наш однос према Горану Петровићу и Зорану Мијатовићу. Никога од тих људи ми нисмо познавали и оно што је такође веома важно, ми нисмо знали да је било ко од њих укључен у неко кривично дело, да је осумњичен за неку злоупотребу положаја, дакле, да је на било какав начин у конфликту са функцијом и послом којим треба да се бави. Неко је ту шансу искористио, ту рецимо мислим на људе који су свој посао радили коректно и практично напредовали у министарству унутрашњих послова, при чему су стицали карактеристике које су респектабилне не само по нашем мишљењу него и по мишљењу неких међународних организација. Рецимо, улога Жандармерије у процесу смиривања стања на Југу Србије је верификована и од мисије ОЕБС-а, дакле, на то сам мислио када сам рекао да је свако могао да рачуна да ће уколико није починио неко кривично дело, неки ратни злочин, уколико није у конфликту са законом, имати шансу и у тренутку у којем ми преузимамо власт, јер просто ми нисмо желели да те кључне институције у периоду прелазне власти, да их уништавамо, тражећи међу њима само оне који нису имали никакав контакт са Слободаном Милошевићем или нису учествовали у неким активностима које су биле последица политике Слободана Милошевића. Не знам, начелник јавне безбедности Сретен Лукић је 3 године био начелник јавне безбедности и тај посао је изузимајући ту своју прошлост, урадио мање или више задовољавајуће. На то сам мислио када сам рекао да је свако имао шансу.

Адв. Срђа Поповић: Добро. Дакле, после тог 5. октобра, да ли сте Ви, покојни Премијер, Влада, имали пуно поверење у лојалност Јединице или сте имали неких сумњи, можете ли то да нам опишете, какав је Ваш однос био након 5. октобра према Јединици?

Сведок Чедомир Јовановић: Мислим да се ту однос према не само Јединици, него и према свим другим структурама у министарству и полицији зависио је од обавеза и циљева којима те структуре МУП-а треба да одговоре. Наравно да је јако тешко рећи да смо имали поверење у Јединицу за специјалне операције. На чему би се градило то поверење. Просто у тако искључивим ситуацијама поверење се гради или на основу неког заједничког искуства, просто имате поверење у некога зато што сте упознати са његовим способностима. Ту није било поверења и мислим да је јасно да ни они нису имали никакво поверење у нас. Просто били смо осуђени једни на друге и то је јако контраверзно али су

то чињенице. Ја мислим да анализирајући резултат, јер просто и ја сам политичар и Зоран Ђинђић је био политичар и са нама је јако тешко разговарати уколико се не узима у обзир и резултат. Нама је био важан резултат. Наравно као демократе ми не пристајемо на она средства која оправдавају циљ, али нама је био важан резултат. Важно је било да се мирно спроведе демократска револуција 5. октобра. Важно је било да се 6-ог, 7-ог, стабилизују односи са војском. Важно нам је било да они који могу да утичу на тако нешто, заиста то и одраде и ту питање поверења међу нама није чак ни играло неку значајну улогу. Није било поверења, напротив било је, с временом су се ствари развијале тако да је било све више разлога за неповерење.

Адв. Срђа Поповић: За узајамну сумњу?

Сведок Чедомир Јовановић: Сумња је била присутна од почетка. Просто ми смо сумњали у мотиве тог изненадног пријатељства ЈСО-а и демократске Србије до ког је дошло 5. октобра. Не видим шта се драматично променило између маја месеца 2000. и октобра 2000. године. У мају месецу су у мајицама «Мадона» обезбеђивали митинг ЈУЛ-а и СПС-а у Пожаревцу, са амбицијом да се супротставе на сваки начин свима онима који су против тога протестовали. Дакле, у мају месецу су били логистичка подршка СПС-а и ЈУЛ-а, а у октобру месецу ДОС-а. Просто на тим чињеницама се гради та отворена сумња, а неповерење се развијало како смо се суочавали са оним што је било део те прошлости. Просто оног тренутка када су ухапшени људи који су данас процесуирани пред судом због учешћа у атентату на Ибарској магистралу, нама је неповерење било изражено, јер јако је тешко било замислити да је читав тај атентат, односно да је та организација текла мимо Улемека, односно директно у координацији са Марковићем и неколицином људи који су то урадили. Тада је неповерење постало екстремно.

Адв. Срђа Поповић: Па, у тим околностима бих Вас питао још само ово, по Вашој оцени, да ли је окривљени Улемек и Јединица, да ли су они били свесни постојања тих сумњи код Вас?

Сведок Чедомир Јовановић: Јесу и сумњи и неповерења и о томе се отворено говорило.

Адв. Срђа Поповић: Да ли можете да ми објасните у том контексту како би Ви протумачили оне, могу да кажем, похвале које је Влада изрицала на рачун Јединице, на рачун окривљеног Улемека, њихове улоге у 5. октобру и тако даље, какав је смисао онда или сврха тих похвала?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја бих се оградио од похвала званичних институција. Влада није никада похвалила јавно Јединицу за специјалне операције, нити је она одликована за нешто у том периоду. Тачно је да је непосредно након 5. октобра у серији интервјуа и сам Зоран Ђинђић као и неки други лидери ДОС-а да су исказали захвалност Јединици за специјалне операције, због њихове петооктобарске улоге и то не треба без обзира на мотиве, значи не треба оспоравати ту улогу. Чак и ако унапред знамо да њихови мотиви нису били искрени, да они нису стали на нашу страну због тога што им је сметало оно што је Милошевић урадио, него због тога што су мислили да ће, уколико буду на нашој страни они избећи Милошевићеву судбину, али упркос свему томе, не треба одузимати значај чињеници да 5. октобра није дошло до оружаних сукоба и не треба занемарити чињеницу да је сама информација да је ЈСО исказао лојалност ДОС-у односно Зорану Ђинђићу и Коштуници, у многоме умањила то осветничко расположење које је постојало у другим структурама. Пре свега ту мислим на Војску Југославије. У састанцима које смо тих дана имали са генералом Павковићем у Генералштабу, он је отворено исказивао бојазан због улоге ЈСО-а и чињенице да се она налази овог тренутка, како је он то волео да каже, под нашом командом. Чак је заказивао састанке са амбицијом и са идејом да се практично ми што пре договоримо око трансфера те власти и стабилизације прилика јер се он плаши да би у сукобу војске и ЈСО-а могло доћи до озбиљних жртава и да је тако нешто само по себи непотребно, односно Павковић је имао иницијативу која је заправо представљала даље дистанцирање од Милошевића у тренутку у ком Милошевић није формално признао резултате избора и у тренутку у ком је реално још увек био у позицији да уколико одлучи може да уздрма тај петооктобарски резултат.

Адв. Срђа Поповић: Ви сте касније описивали тај исти однос између Владе и ЈСО-а у неком даљем раздобљу као однос отвореног непријатељства. Како је сада из те неискрене сарадње, из тог узајамног неповерења дошло до отвореног непријатељства, шта је то одлучило да коначно тај однос постане однос отвореног непријатељства?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, наша политика. Наш циљ. Значи испоставило се ако је неко и веровао да је наш циљ да ми 5. октобра заменимо Милошевића, да ми ипак нисмо задовољни само чињеницом да смо постали власт у Србији и да имамо амбицију која је много шира од амбиције да Србијом само управљамо. Да ми имамо амбиције Србију да мењамо. Шок за сваког припадника МУП-а рецимо била је истрага коју смо ми покренули и наша одлучна намера да се утврди истина око масовних гробница које се налазе по београдским предграђима. Рецимо

мислим на ону масовну гробницу која се налази у Батајници. Можете мислити какво је онда поверење ЈСО могао да има у нас након одлуке да се спроведе истрага по том питању, па одлуке која је спроведена по питању те чудне асанације терена и оних хладњача са лешевима које су пронађене у језеру хидроелектране Перућац и на Дунаву горе на самој граници. Дакле, оно што смо ми радили, хапшење Милошевића, најаву борбе против организованог криминала и чињеница да је више, да се практично више у Београду не може живети онако како је то било уобичајено. Да то што сте ви истакнути функционер, што сте ви налазите на важном месту у неком министарству, да вам не даје за право да се понашате онако како је то било логично и очекивано у периоду Милошевића. Значи све се променило. Све се променило и из тога се то непријатељство развијало. У конкретном случају ЈСО-а, па ми смо у фебруару месецу ухапсили Радомира Марковића и две особе оптужене за атентат на Ибарској магистралаи. У фебруару месецу, то је било две недеље по формирању Републичке Владе. Па, то је страشان притисак на оне који се налазе унутар ЈСО-а, а умешани су у неке друге злочине, јер се поставља само питање времена када ће они бити откривени. Значи, намера није спорна. То је генерисало то неповерење које је на крају прерасло у отворено непријатељство.

Адв. Срђа Поповић: У тој еволуцији тог односа како сте сада описали, какву улогу има догађај побуне из новембра 2001. године, како бисте Ви оценили тај догађај као део те еволуције тих односа?

Сведок Чедомир Јовановић: Као избор друге стране. Они су пронашли у Војиславу Коштуници односно у војсци она уточишта која нису могли да имају у Демократској странци, ДОС-у или Републичкој Влади. Буквално тако. Као избор друге стране и то није на основу не знам неког мог политичког става према Демократској странци Србије, него на основу тих реалних интереса који су постали компатибилни. Значи Демократска странка Србије против Закона о организованом криминалу, а и они су против тог закона јер тај закон их жуља. Демократска странка Србије је против Специјалног суда, па и они су против Специјалног суда. Природно је да се онда договарају Булатовић, Јочић и Улемек око стратегије даљег рушења ове институције. Природно је да се тако нешто ради. Да се оспорава Пријић, тако што се користе изјаве оних који су оптужени за најтежа кривична дела, мислим ту на убиство генерала Бошка Бухе и све оно што је после тога уследило. Новембар је коначан растанак. Значи, природно ако се 20. новембра окончала побуна ЈСО-а, следећи датум у том календару је 12. март.

Адв. Срђа Поповић: Дакле, после побуне да ли је тачно да кажем да више се није радило ни о каквим сумњама ни на Вашој ни на њиховој страни него је било све јасно?

Сведок Чедомир Јовановић: Апсолутно је било све јасно. Значи, та наша амбиција да задржимо Јединицу за специјалне операције у тој демократској орбити, да просто посветимо више пажње ако ће то за узврат добити чињеницу да се они даље реформишу, мењају. Значи, та стратегија је поражена у новембру месецу 2001. године. Просто након тога није постојала могућност ни за какав контакт, ни за какав сусрет, ни за какав договор. Око чега када је у новембру месецу дефинисана и наша и њихова судбина. Они су одлучили да униште нас, ми смо одлучили да уништимо њих.

Адв. Срђа Поповић: Ви сте казали да онда почињу припреме и остваривање услова за коначни обрачун са тим организованим криминалом. Где се ти Ваши напори налазе 11. марта, до које тачке сте дошли у том напору да коначно се обрачунате са тим организованим криминалом, докле сте дошли 11. марта 2003. године?

Сведок Чедомир Јовановић: 11. марта 2003. године једино питање које се поставља где се налазе особе које ће бити ухапшене и оптужене за најтеже злочине. Значи, само је то питање. Више ништа друго није питање. Они су скривени негде у граду или по Србији, ми не знамо где су се они налазили. То је искључиво питање које се поставља 11. марта. 10. марта је сведок сарадник дао своју изјаву и том изјавом испуњене су све неопходне претпоставке да се у складу са законом о борби против организованог криминала процесуира и Земунски клан и Милорад Улемек.

Адв. Срђа Поповић: Само још једно питање.

Сведок Чедомир Јовановић: И да се наравно што такође не треба занемарити, распусти Јединица за специјалне операције јер је 17. марта било планирано конституисање савета министара Државне заједнице у којем је Демократска странка преузимала по плану министарство одбране, што је за нас било изузетно важно јер је министарство одбране са свим својим капацитетима била она врста гаранције којом смо ми могли да одговоримо на диктат силе.

Адв. Срђа Поповић: Још само једно питање имам. Да ли некакву улогу и какву улогу у тој еволуцији односа има убиство Гавриловића, да ли знате нешто о томе?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, оно има своје, убиство Момира Гавриловића има своју политичку позадину. То је практично искоришћено као образложење за даље дистанцирање Демократске странке Србије од Републичке Владе. Наиме, након екстрадиције Слободана Милошевића са којом је Војислав Коштуница био у потпуности упознат, значи ја сам сведок телефонског разговора који је обављен нешто после 15,00 часова, а два представника Демократске странке Србије били су на седници Републичке Владе на којој је усвојена та уредба. Мислим на потпредседника Правдића и на министра здравља Јоксимовића. Они истина нису гласали за уредбу, али нису гласали ни против. Они су се једноставно уздржали од гласања. То је важно због чињенице да се те вечери Коштуница обратио нацији са поруком да је извршен државни удар и да је све урађено мимо његовог знања. Тада је Демократска странка Србије напустила коалицију. Након убиства Момира Гавриловића Демократска странка Србије је напустила Републичку Владу и истовремено након убиства Момира Гавриловића особе које су претходно дакле, већ у законски дефинисаној и утврђеној процедури дали правноснажне изјаве, са правним дејством, а у вези са убиством на Ибарској магистралу су одлучили да те изјаве повуку и да онда по познатом сценарију кажу како су им те изјаве изнуђене, како су се они жртвовали у име Слободана Милошевића и Србије, јер је то био услов спречавања његове екстрадиције Хашком Трибуналу. Помињани су неки синдикални протести и читав низ, о тим нонсенсима не вреди причати. Али убиство Гавриловића је и са једне и са друге стране искоришћено апсолутно. Значи, они који су оптужени на Ибарској магистралу убиство Гавриловића користе као тренутак након кога повлаче своје изјаве, а Демократска странка Србије напушта Републичку Владу. Не желим да политизујем овај суд и ћутао сам о свему овоме 2 године, као што је од мене тужилаштво тражило то, али је тако нешто учињено. Изјаве су повучене након контаката који су остварени са једне стране између Улемека и са друге стране Коштуничиног кабинета, јер је заједничка процена била да Влада Зорана Ђинђића неће издржати ту аферу. То су чињенице, а позадина убиства Момира Гавриловића је више него јасна. Он је човек којим је манипулисао некадашњи начелник ресора државне безбедности Јовица Станишић. Јовица Станишић није могао да контролише ресор државне безбедности који је водио Горан Петровић због тога што тако нешто није дозвољавао Зоран Ђинђић, а то злочиначко удружење чији је и он истакнути члан, одувек има амбицију да делује на такав начин и тако се понашају и данас. Онда они праве паралелне структуре моћи. Покушано је пошто не може да се уради то са Ђинђићем, ајде да урадимо то са Коштуницом. Коштуница је очајнички желео да смени руководство министарства унутрашњих послова због тога што је то дефинисао као један од својих политичких приоритета, а оставке које тражи годинама су оставке министра Михајловића,

министра правде Владана Батића и истовремено смену Горана Петровића и Зорана Мијатовића. То су његови политички захтеви. Пошто је немоћан да те захтеве оствари, ту се појављују они који ће му у томе помоћи. Заслепљен том мржњом према нама, он уопште не размишља о чињеници да разговара у кабинету са неким ко 2 године није у полицији и са неким ко дефинитивно ни по чему не заслужује да разговара са председником државе. Момир Гавриловић је трећеразредни сарадник ресора државне безбедности који у кабинету председника државе разговара са председником државе, са његовим сарадницима, на крају са његовом супругом, праве кадровске мапе, смењују руководство МУП-а и у томе се поклапају интереси и злочиначког удружења и самог Коштунице. Коштуница хоће да нам види леђа због тога што смо његова политичка конкуренција, а они хоће да нас сруше због тога што ми мењамо Србију на такав начин да је само питање тренутка када ће се њима десити оно што се дешава данас људима којима се овде суди. Ја сам саслушаван у Управи за борбу против организованог криминала прошле године у вези са убиством Момира Гавриловића. Тражио сам да одговарам уз полиграф.

Адв. Срђа Поповић: А у ком својству сте Ви то саслушавани?

Сведок Чедомир Јовановић: Као грађанин који може да да неке информације. Значи саслушан сам, тражио сам да то буде уз полиграф, питања која су ми постављена су питања која много више говоре о карактеру те власти него о мени. Између осталог ми је постављено питање да ли сам ја лично ликвидирао Момира Гавриловића иако Војислав Коштуница зна да је седео са мном на састанку у тренутку када је Гавриловић убијен. Пошто је тада утврђивана платформа за почетак разговора Србије и Црне Горе, састанку су поред нас двојице присуствовали и Мићуновић, Лабус, Динкић и неколико чланова Коштуничиног кабинета. То Вам говорим због једне прости чињенице, због тога што ја не верујем да је Звездан Јовановић особа која је оптужена за убиство председника Владе само тада прекршила закон и убила човека. Ја предлажем да Ви све оне који су оптужени за најтежа кривична дела између осталог испитате онако како сам испитан и ја. Нема ту ничег болног, ничег тешког, али мислим да би се онда одговори на нека питања добили у најкраћем могућем року, јер само нама није одговарало оно што се десило Момиру Гавриловићу, а свима другима јесте између осталог и ЈСО-у оно што је била последица убиства Момира Гавриловића, то је рушење Републичке Владе. Пошто нису срушили на теми Момира Гавриловића, покушали су то да ураде побуном ЈСО-а у новембру месецу, након тога ликвидацијом генерала полиције Бошка Бухе, после тога свим оним што је уследило у кампањи,

да би се на крају дошло до те једноставне и тешке истине, да ће та Влада радити свој посао све док је Зоран Ђинђић жив. Зато су га убили.

Адв. Срђа Поповић: Добро.

Председник већа: Право на питања има адв. Радивој Пауновић. Изволите.

Адв. Радивој Пауновић: Надовезаћу се на питање колеге Поповића, а које се односи на улогу ЈСО-а, па би питање гласило да ли се може рећи да је протеком времена тај раскол између Владе и Јединице довео до тога да су се они потпуно аутономни осећали не само формацијски него и економски и у вези са тим да ли се може рећи да су они били држава у држави, како је неко овде током поступка рекао?

Сведок Чедомир Јовановић: Нису они били држава у држави. Они су били једна држава. Ова наша коју смо ми представљали није постојала. Та држава која је имала свог председника Владе, простирала се отприлике од Немањине до угла са Кнеза Милоша. Значи они су били једина држава. То је што се тога тиче, а ми смо били симболи оног што би можда могло да се створи уколико будемо имали довољно снаге да остваримо своје политичке циљеве, у складу са идејама које мислим да ни данас нису спорне и да нису девалвиране идејама којима се између осталог овде кроз изјаве оних који су оптужени такође судило. Они су били једина држава.

Адв. Радивој Пауновић: Још једно само питање имам. Више пута је дотакнута тема улоге Љубише Бухе у овој трци са временом. Мислим да би сведок можда могао мало детаљније да обухвати бар период од Лимеса па до 10-ог или 11-ог када је Љубиша Буха дао изјаву Специјалном тужиоцу, шта он мисли о томе каква је то трка са временом била, шта је то у ствари било и шта се са тим сведоком дешавало у том времену? Ништа више, хвала.

Сведок Чедомир Јовановић: Па, трка са временом траје од новембра месеца 2001. године. Практично оног тренутка када је профункционисала институција Специјалног тужиоца, ми смо имали још један проблем. Имали смо стални конфликт са правосуђем, односно са људима са којима смо желели да делимо одговорност никако нисмо могли да пронађемо заједнички језик и ја видим и у томе ту потпуно невероватну околност да је након инцидента код Лимеса Дејан Миленковић послат у притвор уз образложење да је имао неисправне путне исправе или неку личну документацију. Просто је то незамисливо, не знам шта би био доказ, значи ако се сумња да је покушај атентата,

онда је ваљда интерес државе да по цену чак и неоправдане сумње која се лако утврђује, али уради све да се утврди потпуна истина. Можда је најбољи пример овај инцидент до кога је дошло на Топчидерској звезди са председником Републике Тадићем и једним од грађана Београда. Просто, потребно је неко време да се утврде све околности. Мени је данас, значи, нико ми није саопштио како је било могуће да у понедељак ванрасправно веће мимо радног времена Дејана Миленковића пусти из притвора и да он после тога нестане. То је мистерија за мене као човека који тако пуно зна, мени је то била потпуно и данас ми је остала потпуна мистерија. Како се то десило. Нисмо добили одговор у истрази како се то десило. Ако је неко потплаћен, ко је тај ко је потплаћен. Ако је неко проценио да је то неопходно, у реду, онда је то процена па о томе треба разговарати, али нико није дао јасан одговор на то питање. Рекао сам Вам да су ме новинари обавестили из адвокатске канцеларије особе која је заступала Миленковића да је у току конференција за новинаре и да је Миленковић пуштен. Зоран се тог поподнева враћао из Франкфурта, а наредног јутра Војислав Шешељ је отишао за Хаг, па тако памтим те догађаје. Трка са временом, то је било, постоје послови које морате да урадите. Ми нисмо имали Специјални суд. У ванредном стању ми нисмо имали председника Окружног суда, само председник Окружног суда може формално покренути институцију Посебног одељења Окружног суда за борбу против организованог криминала, ако је тако правилна дефиниција ове институције где данас ми разговарамо, где ја сведочим. Дакле, та трка са временом са једне стране подразумева даљу стабилизацију Специјалног тужиоца и тужилаштва јер је у току ужасна кампања против њега као особе која је блиска југословенској левици, особе која ничим не оправдава дато поверење и тако даље. Са друге стране, долази до даље дискредитације нас као власти. Подсећам Вас на ону кампању која је покренута, не само на билборде и на видео спотове који се пуштају на телевизијама, него и на писма која се појављују у јавности. Писма у којима Милорад Улемек практично свакоме ко зна да чита пише сценарио 12. марта, али за нас је то, ми то доживљавамо као претњу тој крхој демократији у Србији, али наши политички конкуренти то доживљавају као писмо које може потписати сваки разуман и честит грађанин у Србији. То су страшне контрадикторности јер оно што знамо ми, то просечан службеник у Србији јако тешко може да разуме. Шта да мисли обичан полицајац када му председник државе каже да је сарадња са Хагом државни удар, а када му председник Владе каже да је то државна обавеза. Где је он у свему томе. Онда се он повлачи у други крај. Две године смо криминализовани на такав начин да је било јако мало спремности у институцијама, у људима у које уопште не сумњам, да у томе учествују. Чини ми се да су могли да би они од нас затражили да ми сами све то рашчистимо. Ко што сте се 5. октобра нашли, нађите се за седам дана или за две недеље па рашчистите ви то између себе,

немојте од нас да тражите да претресамо Шилерову, да заустављамо аутомобиле, да морамо да одговарамо на питања ко обезбеђује кућу, значи то друштво није и та држава није имала капацитет да се обрачуна са тим проблемом на такав начин у тој трци времена о којој говорим и истовремено то нису једино наше обавезе. Значи у свакој кризној ситуацији ми се паралелно бавимо и другим изузетно тешким пословима, као што је то било питање организације избора на Косову, првих избора за привремене институције на којима се појављују Срби, у тренутку побуне ЈСО-а или преговори са париским клубом о отпису две трећине дуга. Да тај дуг није отписан, Србија данас не би постојала у економском смислу. То су увек такви рокови. У тренутку припреме тог великог финала за обрачун са Земунским кланом, ми имао конституисање Државне заједнице, Коштуница предаје мандат, дакле и друге политичке теме које су изузетно компликоване и које имају своје дубоке последице које су тако озбиљне да се не могу игнорисати. Значи никада није била само борба против организованог криминала на дневном реду наше Владе јер би онда било логично поставити питање па што то нисте почели да радите у јануару месецу 2001. године. Па, тада смо ухапсили Марковића, након тога смо морали да ухапсимо Милошевића, након тога је дошло до сукоба војске и полиције, па је након тога једна масовна гробница, друга масовна гробница, Милошевић иде у Хаг, државни удар, убиство Гавриловића, ДСС напушта Владу, хапси се генерал Перишић, побуна ЈСО-а, убија се Влајко Стојиљковић на степеницама Скупштине, убија се генерал Буха, председничка кампања, закон о сарадњи са Хагом, београдски споразум, Државна заједница, погледајте колико је чињеница о којима истовремено ми морамо да мислимо и којима се бавимо. Та трка са временом је на жалост била последица пре свега неспремности државе, а држава није само Републичка Влада, да прихвати неминовност обрачуна са организованим криминалом.

Председник већа: Право на питања има адв. Божо Прелевић. Изволите.

Адв. Божо Прелевић: Хвала. Могу ли директно?

Председник већа: Можете непосредно постављати питања сведоку.

Адв. Божо Прелевић: Ради само разјашњења неких детаља, рекли сте да сте сазнали да Јединица за специјалне операције спрема упад у Владу, на аеродром и тако даље. Хоћете ли нам рећи како сте или од кога сте то сазнали?

Сведок Чедомир Јовановић: Да. Наравно. То су били оперативни подаци до којих се долазило активностима ресора државне безбедности. Не само ти, постојали су и други подаци. У тренутку у коме је практично донета одлука да се смене Горан Петровић и Зоран Мијатовић, у хотелу крај Велике Планае, био је у току састанак људи, између осталог су се ту налазили и представници политичких странака на којем је разматрана стратегија односно политички одговор на ту нашу одлуку, који треба саопштити, пошто ми смењујемо Мијатовића и Петровића јер је било процењено да је то знак наше слабости. Значи то су оперативни подаци равни рецимо овим подацима који су се потом појавили кроз транскрипт телефонског разговора. То је та врста података.

Адв. Божо Прелевић: То је питање било везано за једног сведока кога је суд овде саслушао, па ја ћу сада директно питање поставити, да ли Вам је можда и Љубиша Буха говорио о тим активностима, могућим активностима Јединице за специјалне операције?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Није, зато што ја са Љубишом Бухом нисам више имао никакав контакт.

Адв. Божо Прелевић: Не мислим само посредно, него и непосредно?

Сведок Чедомир Јовановић: Да. Хтео сам нешто да одговорим у потпуности. Значи не мени, мени није директно одговорио, али знам да је имао контакте са неким другим особама и да је тим особама говорио практично о радикализацији тог протеста и указивао између осталог и на ту врсту информације коју сам ја саопштио током сведочења, али оно што је јако важно, то нису ови моји закључци у овој мојој изјави, нису на основу изјава посредних сазнања које имам о изјавама Љубише Бухе већ на основу конкретних чињеница. Значи, пресретнутих телефонских разговора и неких података до којих је ресор државне безбедности долазио својим уобичајеним активностима, али је било и те врсте информација.

Адв. Божо Прелевић: Да ли бисте могли да објасните да ли Ви имате некакву формалну или неформалну улогу испред Владе Србије у амортизовању како сте Ви рекли Јединице за специјалне операције, Ви имате контакте са њима, на крају у једном тренутку сте данас рекли да Вас зове Гумар у 5 ујутру да Вам каже да је ухапшен Легија, ако можете да објасните ту Вашу позицију?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, наравно да могу да објасним. Формалну улога је ту јако тешко дефинисати јер су то у тој мери

екстремне околности да не постоји неко правило службе којим је дефинисана особа која је задужена за ту врсту комуникације. Зашто су се они обраћали мени. Зато што су практично кроз обраћање мени они контактирали са Зораном Ђинђићем. Иначе, то су људи који не функционишу на такав начин да позову начелника свог ресора и да њега питају шта је оно што се дешава, јер они у том тренутку управо Петровића и Мијатовића окривљују за ту судбину Улемека. То што су они мене позвали није последица неке моје блискости са Маричићем. Просто то је покушај ЈСО-а да ступи директно у контакт са врхом власти и ти односи се онако нижу један за другим и они свој корен имају у том 5. октобру. Реално је поставити питање како шеф изборног штаба ДОС-а иде да разговара са министром полиције, иде да разговара са начелником Генералштаба, али то су ситуације у којима постоји одређени проблем и тај проблем решавају они који су доживљени као људи који тако нешто могу да ураде. Значи, то је последица тог јако чудног односа, али тај однос је са друге стране ограничен, јер када имате формалну претпоставку за неки однос, онда ви имате право тај однос да успостављате без обзира на то да ли се то допада вашем саговорнику или не. То је на тој другој страни, просто позовете га на рапорт. Ја сам након побуне ЈСО-а у новембру месецу 2001. године изгубио могућност било каквог контакта са њима, с обзиром да сам доживљен као неко ко је утицао на крах те побуне и са друге стране због тога што ни ја више нисам имао никакве могућности којима бих могао да одржавам ту врсту комуникације јер су све границе пређене.

Адв. Божо Прелевић: Можете ли да нам објасните шта је било, шта је стварно радио господин Зоран Јањушевић у Влади Србије, значи чиме се фактички бавио, да будем прецизнији?

Сведок Чедомир Јовановић: Па, наравно да могу. Постоји један проблем у разумевању организације наше политике и мислим да је он последица чињенице да смо ми исувише дуго времена живели у једном конзервативном друштву. Када се анализира рецимо организација кабинета Тонија Блера онда ћете заправо видети тамо читав низ људи који се зове, то је кичн кабинет, односно људи који немају формалну надлежност за одређене послове, али су ангажовани у складу са проценом онога ко је лидер, односно Блера или у нашем случају Зорана Ђинђића. Зорана Јањушевића сам упознао у лето 2001. године, када се појавио у Републичкој Влади као саветник председника Владе за питање из области привреде и то је једина његова формална функција. Наравно, пошто се он након побуне ЈСО-а појављује и у савету за националну безбедност дужан сам да говорим и о тим његовим практичним активностима које су такође карактеристичне и које немају много везе са питањем привреде, иако никада није напустио ту врсту своје обавезе.

Зоран Ђинђић је био човек кога је замарала та безбедносна проблематика. Он просто није имао ни енергије ни нерава да слуша те приче, пошто, када почнете да слушате те приче, не знате више где се налазите. Свако свакога шпијунира, свако сваком ради о глави, свако сваком планира неку сплетку. Њега те ствари нису интересовале, а поготово га нису интересовали извештаји који су слати из БИА, а који су имали онај карактер о којем сам ја говорио малопре и због чега је заиста апсолутно тачно да ми нисмо имали никакву контролу над ресором државне безбедности, или поверење у тај ресор. У тим ситуацијама Зоран је онеме ко је најближи и ко је крај њега препуштао обављање тих послова. Некада је те извештаје читао Владимир Поповић, некада је те извештаје читао Зоран Јањушевић јер је тако нешто био начин рада његовог кабинета. Просто прочитај, морам да зовем, сећам се да сам ја био крај њега када је звао Касјанова, а мени је дао да прочитам неки извештај, да му препричам да ли ту нешто има, па сам и ја одустао после друге странице. Значи Јањушевић је након побуне ЈСО-а ушао у савет за националну безбедност јер Зоран није имао жељу да се тим питањима бави конкретно, а формално предуслов бављења неким конкретним питањима подразумевао је статус члана савета јер су ту документа која су у домену неке службене или државне тајне, тако да је он са те стране био присутан у тим безбедносним питањима која се везују за функцију самог председника Владе. Временом је он такође у договору са Зораном и у договору са свима нама почео све више да се ангажује на питању које је са једне стране подразумевало успостављање те комуникације неопходне за техничку сарадњу са службама које су нам помагале, а о томе сам говорио у вези са оним одласком председника Владе у Лондон и у Берлин код енглеског Премијера и немачког канцелара. Дакле, он је том линијом одржавао контакте и омогућио допремање неке опреме која је била неопходна Управи за борбу против организованог криминала како би покрили недостатак који је био последица нашег неповерења у БИА и са друге стране оснажили се пред обрачун са Земунским кланом. Значи он је ту био ангажован, али о њему је пуно тога некоректног у јавности речено и његова улога је на доста чудан начин дефинисана. Ако имате неко још конкретно питање могао бих да на та питања одговорим, али формално, није био рецимо саветник за безбедности, то је често помињано, али је био упућен у та питања као један од блиских Зоранових сарадника.

Адв. Божо Прелевић: Да ли је он само читао пошту или је ишао и на састанке у БИА?

Сведок Чедомир Јовановић: Не, није. Наравно да је одлазио и на неке састанке, јер је тако нешто Зоран сигурно од њега тражио, због својих обавеза. Он је често пута просто то је био један динамичан

кабинет у коме се радило без гледања на сат и вероватно је и одлазио на неке састанке. Ја нисам био присутан састанцима којима је присуствовао он и ја сам након побуне ЈСО-а имао све више проблема у Републичком парламенту због мале парламентарне већине од свега 2 посланика, тако да сам и наравно нисам имао више ту могућност контакта ни са ЈСО ни са Улемеком, тако да сам ја у тој причи био много више ангажован концепцијски него дневно.

Адв. Божо Прелевић: Да ли Вам је познато да ли је он добијао податке и од војне безбедности?

Сведок Чедомир Јовановић: Да ли је добијао податке?

Адв. Божо Прелевић: И да ли је имао контакт са њима?

Сведок Чедомир Јовановић: Наш однос са војном безбедности је однос отвореног непријатељства и можда је пример генерала Перишића довољно сликовит, јер о томе чак није ни обавештен председник Владе. Значи, нико Зорана Ћинђића није обавестио да ће му бити ухапшен потпредседник Владе. Перишић је ухапшен да би се дискредитовао Зоран Ћинђић, а не заправо један потпредседник који нија имао значајну улогу у организацији те наше политике. Коначно, ми имамо проблема са војном службом безбедности, практично од првог тренутка, 5. октобра, када се одбија било какав облик сарадње између рецимо тих нових демократских власти у Србији и онога што је задржано на нивоу Савезне државе. Исти је случај са том афером Гавриловић јер смо уверени да је креативно иза тога стајала војна служба безбедности. Онда случај са генералом Бухом. Рећи ћу Вам један податак који сам просто нисам ни питан, па није било прилике да Вам га саопштим, током побуне ЈСО-а значи у једном дану сам одржао састанак са Душаном Михајловићем у његовом стану и тада је већ постојала озбиљна претња тих сукоба тако да је полиција, тј. обезбеђење које је то радило организовало, специфично се организовало, значи није било онако стандардно, не знам како се то обично креће, једно возило у коме смо ми, па онда друго возило које нас прати, него су онако ишли испред нас, тако да је пред станом Душана Михајловића ухапшене су две особе које су се налазиле пред станом и дефинитивно нису шетале. Значи, оне су осматрале шта се догађа, ко долази у зграду, ко из зграде излази и тако даље. Спроведени су у градску полицију. Те особе су после поменуте на списку припадника Земунског клана. Доведени су у градску полицију, пола сата након њиховог притварања појавио се потпуковник војне службе безбедности, мислим да се презивао Живојиновић који је тражио да се они пусте јер су они припадници војне службе безбедности, при чему су они уредно показали легитимације, што говори

о том нашем неповерењу у војној служби безбедности. То неповерење је само расло како су расли притисци којима смо били изложени због неминовности сарадње са Хашким Трибуналом. Ми смо знали да војска отворено штити Хашке оптуженике. Имали смо податке са којима смо располагали и покушавали смо са војском да се договоримо око тих детаља, али то је било немогуће. Значи знала су се имена лица која су била задужена за координацију у служби безбедности Републике Српске и Војске Југославије у вези са скривањем Ратка Младића. Знало се, ми смо 5. октобра затекли између осталог и невероватне ситуације кризни штаб је ушао у «Југопетрол» и једна од особа која је у том тренутку преузела на себе то покретање «Југопетрола» била је изложена ужасном притиску од припадника војне службе безбедности који су протестовали због тога што је та особа потписала акт којим се четири бензинске пумпе враћају у надлежност «Југопетрола» јер су биле издате по потпуно некомерцијалном уговору, просто није било логике да «Југопетрол» који се бави продајом бензина неком изнајми пумпе своје да тај неко продаје бензин. Испоставило се да је тако финансиран Радован Караџић и да због тога наравно тај уговор мора бити поништен, што ми нисмо дозволили. Наше неповерење према војсци има и ту своју позадину. Скривали су Шљиванчанина у војним објектима и директно нам се супротстављали. Винко Пандуревић је скриван у Лађевцима у касарни. Значи, никако није постојала могућност комуникације и никакав документ ми нисмо, ја не знам да смо било какав документ од војске добили који се тицао неких сазнања у вези са нама. Било је друге врсте докумената, али су они прослеђивани у јавност и везивали су се за нашу компромитацију с обзиром да су делимично мењани. Ако постоји неко конкретно питање, за неки догађај, онда на жалост не бих могао ништа више од тога да Вам кажем. Знам за ову изјаву генерала Томића да је наводно он проследио Влади материјале о угрожености председника Владе али никада значи заиста никада ни Зоран Ђинђић ни ја нити било ко од људи са којима сам ја био у контакту тада и остао до данас није имао увид у ту документацију нити прилику да са неким из војне службе безбедности разговара о претњама којима су изложени људи који се налазе на власти.

Адв. Божо Прелевић: Једно техничко питање, у згради Владе постоји улаз који се зове тунел и могуће је ући колима. Од када је тај улаз пуштен фактички у експлоатацију за чланове Владе?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја сам врло ретко долазио у Републичку Владу због тога што сам био ангажован у Скупштини, тако да смо када смо радили обично се налазили у становима или сам ја одлазио код Зорана Ђинђића, или је он понекад долазио код мене, али ретко смо се састајали у Влади. Ипак упркос томе, ја врло добро памтим

да се одувек у Владу улазило кроз онај улаз на којем је на крају Зоран Ђинђић и убијен. Верујем да сте и сами као коминистар не знам да ли се и тада на та врата улазило, али оно што је била промена заправо је нешто до чега је дошло у ванредном стању. Тек након атентата на Зорана Ђинђића, брже боље је адаптиран тај тунел и почео је он да се користи као улаз у зграду. У старту је био доста неуслован, пошто је то било запуштено, пуно влаге, без светла, али је временом тај простор сређен, тако да сви чланови Владе не само ове, него и оне које сам ја био потпредседник су почели да користе тај улаз.

Адв. Божо Прелевић: Данас сте споменули, говорили сте у контексту претњи које сте добијали Премијер и Ви, па сте споменули једну од тих претњи, претпостављам била је и она која је била чак и у јавности, о некој понуди од 5 милиона немачких марака, коју је Марко Милошевић понудио. Јесте ли Ви имали оперативне информације или неке јасне информације да је то од службе безбедности да је то чињеница или је ...?

Сведок Чедомир Јовановић: Ево, значи, наша служба безбедности односно оног тренутка када смо ми преузели власт у Србији, наша служба безбедности је изгубила квалитетне контакте са представницима Руске службе безбедности који су акредитовани при амбасади Руске федерације овде у Београду и ти односи нису дуго времена мењани. Током периода ванредног стања добијали смо информације од Безбедносно информативне агенције у којима се видело да заправо сарказам са којим се коментарише потерница коју смо расписали за Мирјану Марковић због убиства Ивана Стамболића, врло су чудни односи наше Владе и Руске федерације. Ја не мислим да ту сада развијам неке теорије завере, али просто сви проблеми са којима смо се суочавали имали су своја решења на другој страни. На жалост најмање су се они решавали у Москви. Решавали су се у Бриселу, у Лондону, у Вашингтону, у Њујорку. Ми смо због тога природно били упућени на ту страну. Са друге стране, наравно да су постојали ти елементарни подаци који су говорили о врло лошем ставу званичне Москве након наше одлуке да ухапсимо Милошевића и проследимо га Хашком Трибуналу и у том незаконитом гостопримству које поједине особе оптужене за ратне злочине за којима су расписане потернице пред Хашким Трибуналом, уживају негде у Русији. Коначно, није никаква тајна да су људи који су се кретали значи непосредно били одговорни за обезбеђење и Мирјане Марковић и Борислава Милошевића људи који су припремали својевремено и данас су активни у планирању неких ликвидација овде у Србији. Значи ми смо имали посредне податке те врсте.

Адв. Божо Прелевић: Конкретно, за то време интересује ме да ли је тада било говора о некој испомоћи личном обезбеђењу Премијера Ђинђића?

Сведок Чедомир Јовановић: Не. Знам, имао сам прилике да прочитам то у штампи кроз извештаје са суђења, али питање обезбеђења Зорана Ђинђића је решавано као и значи после 5. октобра практично као и пре 5. октобра. Није било пуно људи који су били спремни и који су желели да раде тако ризичан посао и ја знам да су се појавиле након 5. октобра и неке особе за које се накнадно испоставило да су припадници Земунског клана, али по линији по којој су се они појављивали ја не могу много тога да Вам кажем али мислим да су просто долазили тако што су имали неку легитимацију па су онда могли да носе службено оружје или тако даље. Јединица за специјалне операције односно Улемек је два или три дана након 5. октобра понудио Зорану Ђинђићу обезбеђење неколицине људи, између осталог и њега лично и то је у првом тренутку прихваћено, али нико од нас није очекивао да ће бити послат неки Вукојевић или не знам ко се потом у том обезбеђењу појавио. Просто очекивали смо да ће доћи званични припадници МУП-а који ће обезбеђивати Зорана Ђинђића као једног од лидера коалиције и будућег Премијера. То обезбеђење је било присутно, ја не могу да Вам кажем тачно колико, али веома кратко. Знам да су људи из обезбеђења били незадовољни значи из претходног обезбеђења да су били тиме незадовољни и да се Зоран без икаквог противљења сложио да се они склоне.

Адв. Божо Прелевић: А да ли су неки од тих лица који су предложени за побољшање тог обезбеђења браћа Крсмановић и Јуришић?

Сведок Чедомир Јовановић: Ја заиста не знам како та браћа изгледају и како изгледа Јуришић, али рекао сам Вам тачно врло добро се сећам да је дошло до једног разговора и да се разговарало у ресторану Демократске странке значи да се ту разговарало са Зораном и да управо због тих врло незгодних околности у којима су се налазили, просто људи који су тада били у обезбеђењу нису били адекватно не обучени, него нису имали адекватна средства за рад. Нису имали оружје. Ако су носили оружје носили су га без дозволе, незаконито. То већ није била ситуација која је прихватљива, тако да је прихваћена понуда ЈСО-а да се неколико људи додели Зорану Ђинђићу у обезбеђење, али врло брзо након тога ти људи су удаљени јер ни обезбеђење старо није било задовољно нити су они одговарали оним референцама којима су морали да одговарају уколико хоће да раде у обезбеђењу Зорана Ђинђића.

Председник већа: Због истека радног времена, сада је 15,30 часова,

Председник већа доноси

Р Е Ш Е Њ Е

Прекида се главни претрес, а наставак ће бити 12. априла 2005. године са почетком у 10,00 часова.

Наставићемо са саслушањем сведока Чедомира Јовановића.

Можете да идете.

Записничар

Председник већа-судија